

Den státnosti ČR
v Torontu, str. 1,9

50. výročí vysvěcení
kostela sv. Václava, str. 1,8

Veřejné slyšení doc.
Martina Konvičky, str. 5

Nový český film Klauní,
Josef Skála, str. 10

Sklo slouží 5000 let,
Eva Fířlová, str. 14

OCTOBER 16, 2014

No 21 (2857)

Volume 65 • \$3.00

Published every other Thursday
26 issues in 24 mailings a year
ISSN 08329-2668
Publications # 2206013

NOVÝ DOMOV

THE NEW HOMELAND

Pravda vítězí!

ROZŠÍŘENÉ VYDÁNÍ

CANADA'S CZECH AND SLOVAK BIWEEKLY PUBLISHED BY MASARYK MEMORIAL INSTITUTE INC., SINCE 1950 www.masaryktown.ca

Den státnosti ČR

U příležitosti Dne české státnosti České republiky, které připadá na 28. září, uspořádal generální konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml přátelské setkání. Mezi pozvanými hosty byli diplomaté z konzulátů Slovenské republiky, kterou zastupoval honorární konzul Michael Martinček, dále zástupci Polska, Bulharska, Německa a Rumunska.

Slavnostní pozdní odpoledne v Hart House Music Room v Torontu bylo zahájeno státními hymnami ČR a adoptivní vlastní imigrantů Kanady. K přítomným promluvil generální konzul ČR Vladimír Ruml, který uvítal také celou řadu zajímavých osobností komunity, ať už jimi byli podnikatelé, umělci, novináři či aktivisté spolků z jiných měst Ontaria.

*Your Excellencies, Dear Ladies and Gentleman,
I am very pleased to welcome you on the opportunity to celebrate the Day of Czech Statehood this evening.*

Today we remember our duke Wenceslas the First, who lived at the beginning of the 10th century. He was a founder of the Czech state and he is the symbol of the Czech statehood.

Then we had many Czech dukes and kings who derived their authority from his personage.

Moving forward to the Czech recent history, in the end of the First World War, we managed to create a republic together with Slovaks. As Czechoslovakia, we were a real democratic state for 20 years. Then we

➤

Vychodna Slovak Dancers

slaví letos třicáté výročí svého narození. Za sebou má celou řadu věhlasných festivalů, na kterých předvedli taneční um. Stejně jako je známý soubor v kanadském Ontariu a Quebecu, znají ho také v mnoha městech Spojených států.

Svoje jméno si budoval postupně přítomností profesionálních choreografů, kteří přinášeli nové náměty a prvky tanců z různých koutů Slovenska, nejčastěji však ze Zemplínska, ale také z Detvy, Sáriša i Trenčína.

Letošní oslava připadla na 5. říjen a konala se ve velkém sále Living Arts Centre v Mississauze. Spontánní atmosféra provázela celý program, v němž hostoval soubor MCAO Chinese dancers a Igranka Bulgarian Dancers. Přinesli jsme si ze slavnostního programu zajímavé rozhovory, které uveřejníme v dalším z čísel. Můžeme představit, že se na scéně sešli i erudovaní profesionálové. Foto -vk-

Msgr Václav Malý navštívil Kanadu

V neděli 28. září vyvrcholily slavnostní mši oslavy 50. výročí vysvěcení kostela sv. Václava v Torontu, kterou sloužil světitel pražský biskup pro službu krajanů v zahraničí Václav Malý. Na své první návštěvě Kanady zavítal také do Kingstonu, Ottawy, Montrealu, Winnipegu, Calgary a Vancouveru.

Za doprovodu Bachovy kantáty Jesu, Joy of Man's Desiring (v úpravě na trubku - hrál Jan Ovčářík a varhany Eliška Latawiec) vstoupil slavnostní průvod s Otcem biskupem Václavem Malým a Otcem Liborem Švorčíkem, knězem této farnosti, do haly kostela. V průběhu mše pak vzpomněl biskup mj. historické události týkající se jak života kostela, tak i staré vlasti. Vzpomněl rovněž na utrpení, která prožívají mnohé země na světě, zejména pro uzurpování jejich území agresivními teroristickými silami. Nabádal k míru a porozumění.

Za dobu slavnostní mše zazněla v podání Pavla Šustra píseň z kancionálu Ejhle oltář, žalm a Aleluja. Bachova Ave Maria rozechvěla svým sametovým sopránem sólistka Eliška Latawiec celý sál a smíšený sbor při kostele sv. Václava ji vedený přednesl Ave verum corpus od W.A. Mozarta a dva zpěvy z Talz s flétnovým kvartetem. Na závěr zazněl Svatováclavský chorál v doprovodu varhan všestranné muzikantky Elišky Latawiec. Všechny vysoce duchovní hudební

vstupy dotvářely sváteční, aniž okázalé setkání věřících obou komunit a lidí, kterým jsou křesťanské kořeny kultury vlastní nebo velmi blízké.

Otec biskup se po ukončení mše pozdravil osobně s každým přítomným a s každým, kdo se s ním pozdravit chtěl. Shodně mu děkovali za jeho návštěvu a přáli mu dobré zdraví a brzký návrat do Toronta. Slavnostní mši byli přítomni generální

Malého na otázky jimi kladené. Redakci bylo laskavě vyhověno usku-tečnit interview v době, kdy se Otec biskup Malý vrátil z prvních cest své oficiální návštěvy komunit v Montrealu a Ottawě.

Mise Václava Malého

V úvodu charakterizoval Msgr. Malý (*1950) svoje poslání: V současné době jsem světitel biskupem pražským, v rámci Pražské arcidiecéze

konzul ČR v Torontu Vladimír Ruml a konzul René Dlabal s rodinami a kněží nejbližších farností české a slovenské komunity.

Plně obsazený společenský sál se po obědě proměnil v posluchárnu, kde přítomní vyslechli odpovědi biskupa

mám na starosti církevní školy, starám se o mladé muže, kteří se připravují na cestu ke kněžství. V rámci České biskupské konference jsem předsedou Komise spravedlnost a mír, která se zabývá lidskými právy a sociálními otázkami v naší vlasti a ve světě. A protože jsem se v minulosti angažoval v nezávislých hnutích, jakým byla Charta 77, tak v této činnosti pokračuji – navštěvuji země, kde dosud není svoboda a kde jsou porušována lidská práva.

V posledních letech jsem navštívil Irán, Irák, Jižní a Severní Súdán, Čínu a další země. Je to pro mě velmi poučné.

Podobají se navzájem v něčem naše komunity?

Nemohu po jednom týdnu posuzovat život komunit. Bylo to také první setkání, ale velmi mě těší, že ve většině Čechů a Slováků spolupracují, že tam není napětí. Z toho jsem se opravdu těšil.

V každé komunitě byla atmosféra trochu jiná, což bylo také dáno jejím složením – někde byli i mladší lidé, někde rodiny, někde převazovali starší lidé. A přirozeně ➤ 8

KE DNI

Volby mně vždycky připadly jako běh křovinami. Jako zrovna teď v říjnových volbách v domovině. Splet politických zájmů se začala nanovo projevovat, registrováno je totiž 91 aktivních politických stran a 79 politických hnutí. Některé z nich mají docela legrační název (vyjadřují také takový program?) - třeba Hnutí pro telefonování zdarma, Město lidem, Nestranici, Hnutí O co jim jde?, Jundrov žádá nové tváře, Desítka pro domácí či nová iniciativa Čechojaponce Tomia Okamury Úsvit Přímé Demokracie (všechno s velkými písmeny, aby byl název dostatečně světový, anebo aby se v nedělal gramatické chyby ohledně velkých písmen?).

A protože země neopývá než 10 miliony obyvatel včetně kojenců, tak i počet členů v organizacích není nikterak omračující. Třeba ta Okamurova má pouhých 9 členů, jde o absolutně nejmenší stranu z nejmenších, ale se 4,5 tis. sympatizanty. Tak tomu říkáme "rodina". Na rozdíl od této ale KSČM (jako nástupnický subjekt nechvalně známé KSČ), i když se i jí členská základna rapidně snižuje, přesto má pořád svých 51 tis. (v r. 2004 čítala přes 100 tis., v r. 1989 jich bylo 1,7 mil.). Naštěstí jsou časy vlády jedné strany pryč, to je na té zmatečně volební současnosti příjemné, jakkoliv jsou nepříjemné jiné nepatřičnosti. „Knižecí“ strana TOP 09 vystoupala z elitářské tisícovky na nějakých 4 500 členů. Pro politického kariéristu může být vstup do TOP 09 dobrou volbou (počet členů klesl na 3600 osob). Známa ČSSD by měla mít 23 600 členů. Člensku základnou se podobá ODS. Šance přijít ke korytům je menší, nežli u TOP 09. Babišova strana ANO 2011 měla vloni sice pouhých 800 členů, ale zato sedm tisícovek podporovatelů. Vymizely sice dirigované volby jedné strany, ale s demokracií v českém pojetí přišly jiné neudhy: České demokratické volby začínají mít totiž nádech promyšleného kupčení s hlasy, dokonce to v novinách označují za "normální", i když je to trestný čin.

Média tvrdí, že se tak jedná pouze v případech komunálních voleb, ale nemyslím si, že je to tak docela pravda. Zástupci Transparency International, hnutí Oživení, sdružení Naši politici a Nadačního fondu proti korupci sledovali průběh voleb napříč Českem a zaznamenali podvody na severu Čech i Moravy, v Praze, Brně a jinde. Kromě finančních odměn za hlasy, které dostávali zejména sociálně potřebné lidé, šlo také o rozsáhlé přihlašování voličů k trvalému pobytu v některých obcích za několik set korun. Ale nabídka přišla i z druhé strany – ochotníci se nabídl za úplatek. Ale kde není žalobce, tam není soudce...

V říjnových komunálních a parlamentních volbách kandidovalo o třetinu stran více než v minulých volbách do zastupitelstev před čtyřmi lety, celkem 160. Dohromady usilovalo o hlasy rekrutních 234 tisíc kandidátů, kteří bojovali o zhruba 70 000 míst. Senátorů se volilo 27 z celkem 47 uskupení. Že by fronta na výnosné posty? Ted se hašteří o židle na zastupitelstvech. Ale kdyby ta tlačnice měla přispět k tomu, že se budou navzájem hlídat, pak by to státu jenom prospělo. Všechno dobře, Vaše vk

SPOLEČENSKÝ KALENDÁŘ

TORONTO

PÁ 24.10. v 19.30 - premiéra opery Jakobín v Trinity St. Paul Centre v Torontu, 427 Bloor St W, Toronto, ON M5S 1X7, představení je věnováno historickému svátku vzniku nezávislého Československa (viz str. 3 a 16)

PÁ 24.10. ve 20.00 - vystoupí skupina Maduar ze Slovenska na svém turné po USA a Kanadě. Restaurant Fregata, 1900 Dundas St. E., Mississauga, info a rezervace: (905)276 6265, vstup \$ 20.00 (rozhovor byl minule v č. 20).

NE 26.10. v 17.00 - Nocturna ve městě, vystoupí houslista Ivan Ženatý a pianista Martin Kasík, kostel sv. Václava, 496 Gladstone Ave., Toronto, spojená se vzpomínkou vzniku samostatného Československa 28. října, pořádá ji společně MMI, ČSSK a Sokol Toronto a (viz str. 3)

PÁ, SO, NE 7.-9.11. - Nové divadlo v Torontu uvádí renesanční burlesku španělského dramatika Lope De Vegy Komédie lásky a žárlivosti, režie Brigita Hamvašová. Maja Prentice Theatre, 3650 Dixie Rd., Mississauga (jihozápadní roh Dixie a Burnhamthorpe). Parkování zdarma v bezprostřední blízkosti divadla. Info a rezervace (416)463 3182 (rozhovor s režisérkou na str. 9).

NE 9.11. ve 13.00 - prezentácia prednášky "Kto je zodpovedný za naše zdravie" bude spojená s ochutnávkou, vstupné je symbolické \$5 (na pokrytí nákladov), lektor výživy Lubika Dancisinová a prezentácia zdravých jedál Svätá Milítka. Hala kostola sv. Václava, 496 Gladstone Avenue Toronto. Sledujte Nový domov, nabudúce prinesieme viac informácií.

23.11. ve 12.00 (do 15.00) - pořádá Sokol Toronto předvánoční bazar - oběd, občerstvení, vánoční cukroví, dárkové předměty, knihy, DVD českých filmů, tombola, mikulášská nadílka pro děti kostel sv. Václava, 496 Gladstone Ave., Toronto. Zájemci o prodej vlastního zboží, volejte Marii Črhákovou (416) 242 5914, info také na webu www.sokolcanada.ca

NE 23.11. v 17.00 - Janáčkův houslový kvartet vystoupí v rámci Nocturne ve městě. Kostel sv. Václava, 496 Gladstone Av., Toronto, info a rezervace (416)481-7294 nebo web www.nocturnesinthecity.com. Přiveďte své přátele a děti - malé muzikanty.

SO 29.11. v 19.00 (do 01.00) - pořádá Sokol Toronto Mikulášskou zábavu, možnost zakoupení večere od 19.00 hodin, hudba k tanci začne hrát ve 20.00 hodin. Občerstvení. Přineste si dárky pro své milé, Mikuláš je rožd. Hraje skupina Dušana Drobného, kostel sv. Václava, 496 Gladstone Ave., Toronto, vstupné \$25.00, mládež \$15.00, rezervace Hana Jurásková: (905)838- 5269, info na webu www.sokolcanada.ca

ČESKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 9.00 - 12.00 - česká doplňovací škola pro děti ve věku 5-12 let, kterou provozuje Masaryk Memorial Institut, vyučuje jazyku českému. Zimní semestr školního roku 2014/2015 byl již zahájen v učebně na 918 Bathurst St., Toronto.

Více o podmínkách v budově na www.918bathurst.com. Přiveďte svoje děti s jakoukoliv úrovní předběžné znalosti češtiny. Všechny jsou vítány. Více informací poskytne paní Iva (416)439-4354.

ČESKÁ ŠKOLA OAKVILLE

SO každá 9.30 - 12.00 - česká doplňovací škola pro děti ve věku 4-12 let, kterou provozuje Holy Family Catholic School, 1420 Grosvenor Street, Oakville, ON L6H 3L2, HCDSB-International Languages. Info učitelky Renata Freibergová - tel. (416)887-9863, email: renata_freiberg@yahoo.com, nebo Mariana Vieweghová - tel. (416)628-3690, email: mvieweghova@gmail.com.

Letos bude program obohacen o možnost aktivit se Sokolem Kanada a Masarykovým ústavem v parku na Masaryktownu v Torontu. Zápisné zůstává stejné \$25 na dítě na šk. rok. Děti, přijďte si s námi hrát, sportovat i povídat si česky!

ČESKÁ A SLOVENSKÁ ŠKOLA KITCHENER

SO každá 9.00 - 11.30 - pro děti ve věku 4-14 let, St. Francis School, wing A, 154 Gatewood Rd. Kitchen. Zájemci, kontaktujte se v případě zájmu o českou školu s Mirkou Pirovou mirka.pirova@wcdsb.ca, v případě výuky slovenštiny s Blankou Michale blanka.michale@wcdsb.ca. Info: www.kwczechsand-slovaks.com

SLOVENSKÁ ŠKOLA TORONTO

SO každá 9.00-11.30 - v Blessed Teresa of Calcuta Elementary School, 1120 Runningbrook Dr., Mississauga.

ČESKÁ TV NOVÁ VIZE

We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canada Periodical Fund (CPF) of the Department of the Canadian Heritage.

SO každá v 10.00-10.30 a ÚT v 7.30 opakování - vysílá Nová Vize v dosahu Ontaria na stanici OMNI 1 (v Torontu kanál 47/kabel 4 a 169), producentka Markéta Rešovská, tel: (647)892-6912, Nova Vize, 7 Auburn Av., Toronto, ON, novavize.ca@gmail.com, www.novavize.com - naleznete některé TV programy.

SLOVENSKÁ TV SLOVENSKÝ SVET

SO každá v 10.30-11.00 a ÚT v 8.00 opakování. Producentka Katarína Holomová. Tel: (647)233-3105, email: slovenskysvet@gmail.com, www.tvsedna.com.

SOKOL TORONTO cvičení s dětmi

SO 16.30-18.30 (každá) - cvičení s dětmi FIT FOR LIFE GYM, 601 Magnetic Dr., Unit 21, North York, info: ivancurilla@gmail.com-hermaneks@yahoo.ca

SOKOL TORONTO cvičení dospělí

ST 20.00-21.30 - cvičení dospělí a volejbal, G.Harvey C.I., 1700 Keele St., Toronto, info: hermaneks@yahoo.ca

PÁ 24.10. v 19.30 - Nově založený CANADIAN INSTITUTE FOR CZECH MUSIC, jehož viceprezidentem je barytonista a dirigent John Holland (českého původu), pro letošní sezónu v Roce české hudby v ČR připravuje s operní společností Opera by Request kanadskou premiéru opery A. Dvořáka Jakobín. K uskutečnění projektu je zapotřebí lepší finanční zázemí, a tak se institut, jehož posláním je propagovat v Kanadě českou hudbu a české skladatele všech období, obrací také na českou komunitu v Torontu s prosbou o laskavou finanční podporu realizace tohoto ojedinělého projektu.

Premiéra opery Jakobín se koná v pátek 24. října v 19.30 h. v Trinity St. Paul Centre v Torontu, 427 Bloor St W, Toronto, ON M5S 1X7, a je věnována svátku vzniku nezávislého Československa.

Více info a finanční dary na webu Kanadského ústavu pro českou hudbu: www.canczechmusic.ca/index.html (viz plakát na str. 9).

CALGARY

PO do 1.12. v 15.00 - každý týden se koná Kulihrašek, český a slovenský dětský kroužek a Český a slovenský dětský klub. Rodiče s dětmi se scházejí ve Varsity Bible Church (48077 Valiant Dr NW). Dětský kroužek je pro děti do 4 let a dětský klub pro děti od 5 let. Výuka dětí je rozdělena na dvě skupiny. V kroužku hrají hry, čtou si pohádky, zpívají v českém a slovenském jazyce.

Dětský Klub se koná ve stejných hodinách a je zaměřený na výuku českého nebo slovenského jazyka a hry pro starší děti. Rodičovský příspěvek na kroužek nebo klub je \$10.00 za jedno dítě na semestr. Uvítáme nové členy a zájemce! Vaše žádosti a dotazy ochotně vyřídí Andrea Loewen - maminka Káji, Tobiáše a Aničky, na tel (403)270-8164 nebo emailem andrealoewen@yahoo.ca Těšíme se na vaše děti.

EDMONTON

ÚT 28.10. v 18.00 - pořádá SVU tradiční slavnostní večer k oslavě svátku vzniku samostatnosti ČR 28. října 1918 ve Faculty Club, University of Alberta. Našími hosty budou český houslista světového věhlasu Ivan Ženatý a český pianista Martin Kasík.

ST 29.10. v 19.30 - recitál českých muzikantů Ivana Ženatého a Martina Kasíka v Muttart Hall (Alberta College). Program bude zahrnovat skladby klasiků A. Dvořáka, B. Smetany, L. Janáčka a J. Brahmsa. Koncert pořádá Edmonton Recital Society a je sponzorován SVU Edmonton. Těšíme se na Vaši návštěvu. (Pavel Kužel)

KITCHENER -WATERLOO-GUELPH

Filmové pondělky

3.11. - film Noční stráž. Drama, komedie. Uctění památky zesnulého básníka a filozofa disentu nočním bděním u těla mrtvého. Hlavní role vynikající herec Jiří Schmitzer.

1.12. - film Kolja. Oskarový film, který i po osmnácti letech zůstal na nejvyšší přičce divácké oblíbenosti pro své hluboké lidství.

„Dobrý den“ vydává K-W-G pobočka Českého a slovenského sdružení v Kanadě pod vedením zodpovědné redaktorky Evy Kratochvilové. Redakce se těší na komentáře čtenářů. A protože se výrobní náklady na tisk a poštovné každoročně zvyšují, oceňuje každý finanční podporu svých odběratelů. Šeky laskavě odešlete: Czech and Slovak Association of Canada, K-W-G branch, 5500 King St. N, PO 42053 Waterloo, ON, N2L 6K5, Canada.

MONTREAL

PÁ 31.10. (do NE 9.11.) - pořádá Canadian Pastel Society výstavu, které se účastní i naši komunitě známý montrealský umělec Peter KRČ. Navštivte Gallery Richelieu, 7903 St. Denis (nedaleko stanice metra Jarry). Vernisáž se koná v PÁ 31. 10. v 18.00, galerie je otevřena každý den

Číslo 21 vyšlo 16. října,
č. 22 vyjde 30. října, uzávěrka je 25. října 2014.
Noviny vycházejí čtrnáctidenně.

RYCHLÝ KONTAKT (647)608 1713 vera.toronto@gmail.com

➤ kromě pondělí od 10.00 do 17.00 h.
 ÚT 4.11. od 14.00 – balení cukroví v Českém domě, 6540 Mc-Lynn.

NE 5.11. – pořádá Renata Kolářová kurz ve zpracování horkého skla, Lezarts Loco ve Val David. Během pěti hodin se dozvíte o historii tavení skla, o jeho vlastnostech, technice a možnostech jeho zpracování a sami si můžete něco vyrobit. Ukázkový výrobek najdete na www.renatomosaique.com. Info tel. (450)512-2081 nebo email renatomosaique@yahoo.com.

ST 8.11. v 18.00 - Canadian Slovak Professional and Business Association pořádá 50th Anniversary Scholarship Ball, Le Crystal, Centre de Congrès, 5285 Henri Bourassa, St. Laurent.
 Koktejl v 18.00 hodin, večere v 19.00 hodin, hraje orchestr The Band New Love. Vstupné: 100 \$, 125 \$ s potvrzením na 50 \$ na daňové účely, studenti 75 \$, rezervace nejpozději do

SO 8.11. od 11.00 (do 15.00) - 59. předvánoční bazar, hala kostela sv. Ignáce, 4455 West Broadway. Těšíme se, že přijdete v hojném počtu, abyste se sešli se svými známými v přátelském prostředí a pochutnali si na našich tradičních jídlech. V nabídce bude velký výběr moučníků a domácí vánoční pečivo. Uvítáme vaši pomoc, ať už s přípravou, prodejem nebo s ukliděním haly po bazaru. V tom případě zavolejte prosím Emu Košackou (514)735-5795 nebo Mišu Fuchsovou (514)737-8325. Pokud byste rádi nabídli prostřednictvím bazaru lidem z české komunity knihy, zavolejte Aleně Martině (514)484-6177 nebo Emě Košacké, abychom dohodli odvoz. Před bazarem je zapotřebí knížky protřít a srovnat na stoly. (Ema Košacká)

8.11. v 18.00 - Canadian Slovak Professional and Business Association vás zve na svůj 50th Anniversary Scholarship Ball v Le Crystal, Centre des Congrès, 5285 Henri Bourassa, St. Laurent. Koktejl v 18.00 hodin (předkrmy a sklenička šampaňského), večere v 19.00 hodin (4 chody, 2 láhve vína na stůl). K potěšení i k tanci hraje orchestr The Band New Love. Doporučujeme večerní oblek (black-tie). Vstupenky: 100 \$, 125 \$ s potvrzením na 50 \$ na daňové účely, studenti 75 \$. Rezervace nejpozději do 31. října 2014.
 Informace, rezervace a vstupenky: Mark Vandzura (514)694-9788, email ctc064@bell.net, dr. Jozef Brody (514)947-7971, email josefbr@alcor.concordia.ca, Mikulas Arendas (514)831-5052, email marendas@osler.com.

SO 29.11. ve 20.00 - mikulášská zábava, hala kostela sv. Cyrila a Metoděje

NE 7.12. v 15.00 - Mikulášská nadílka pro děti, Webster Hall kostela Westmount Park United na 4695 de Maisonneuve W. ve Westmountu. (AM)

Ačkoliv je Montrealský věstník zasílán zdarma, finanční příspěvky jsou vítány. Chcete-li Věstník podpořit, pošlete laskavě příspěvek na adresu: 5080 Glencairn Ave, Montreal, QC H3W 2B4. Šek vystavte na „Czech and Slovak Vestník“. Potvrzení jsme dosud vystavovali na příspěvky nad 50 dolarů a přikládali k Věstníku. Vzhledem k tomu, že nemůžeme vydávat potvrzení na daně (income taxes), ale pouze účtenku (receipt), budeme ji posílat jen našim inzerantům a těm, kteří si o ni požádají. Děkuje se za pochopení. Dotazy a informace: montrealvestnik@gmail.com.
 Podrobnější info: Montrealský Věstník Říjen/October 2014, který právě vyšel, také na www.montrealvestnik.com.

VANCOUVER

SO 1.11. v 19.30 - koncert českého houslisty Ivana Ženatého a pianisty Martina Kasika a místního pěveckého sboru Great Moravian Choir pod taktovkou Pavla Simonice. Popular Folk Love Songs - Brahms: Sonata in D Minor, Op. 108, Smetana: From My Homeland, Beethoven: Sonata in A (Kreutzer), Op. 47, admission - \$35; student \$20, online: www.neumannproduction.com or at the door, Immanuel Church, 109 East 40th Avenue, Vancouver, velké parkoviště, info: (604) 722-9672

NE 2.11. ve 13.00 m. – předvánoční bazar, Slovenian Hall, 5762 Sprout Street, Burnaby. Prodejci, hlase se Zdenca na czechrose@hotmail.com

ČT 20. - SO 22.11. od 20.00 - Divadlo Za rohem uvádí představení detektivky Agathy Christie: Past na myši, Inlet Theatre v Port Moody, vstupenky na www.divadlozarohem.ca, PayPal, info: nora.linhart@gmail.com nebo Leah Patak (604)271-6125 nebo patakovi@shaw.ca

SO 29.11. v 19.00 – Christmas Slovak Dinner, Country Meadows Golf Club, 8482 No.6 Road, Richmond, vstupné \$50

PÁ 5.12. ve 20.00 - koncert Lenky Lichtenberg, Norman Rothstein Theatre, vstupenky v prodeji od 15. 10. přes PayPal: www.artwithoutborders.org, info: jaromaze@telus.net

NE 7.12. v 15.00 – mikulášská nadílka pro děti, Jaycee House, 1251 Lillooet Road, North Vancouver, info: radka.vrecenkova@gmail.com

SLOVAK TV

PO a Ne v 15.00 (do 15.30) - Nejlepší ze Slovenskej televízie, Shaw Multi-cultural Channel, Shaw Digital 116 (Metro Vancouver, Bowen Island, Squamish and Whistler), Channel 51: Delta, Ladner and Tsawwassen. Advertising/Sponsorship space is available now! Web: www.marikaproductions.com

Kdo z nás ještě stojí (nebo alespoň leží)?

Volala mi Denise Pikard, jediná žena v nákladu čs. uprchlíků (tehdy se jmenovala Zdena), který na lodi U.S.A.T. LeRoy Eltinge dorazil do Halifaxu 23. dubna 1949. Těch ostatních 112 členů skupiny byli muži. Proč mi Denise volala? Ženská zvědavost: chtěla vědět, jestli vím, kolik z těch 113 tehdejších přivandrovalců ještě žije. Proč se ptala mne? Já byl také jedním z nich.

Pravděpodobně nejčilejším z celé skupiny byl Jan Waldauf. Když Jan padesát roků po našem příjezdu do Kanady připravoval setkání žijících členů skupiny, našel nás 61.

Od té doby uteklo dalších 15 smrtelných roků. Denise a já celkem ještě stojíme (a taky dost ležíme). A Denise by chtěla vědět, kolik nás ještě žije (ve stoje nebo vleže). Upřímně řečeno, já taky. Tak se tímto obra-

ci na širokou krajinou veřejnost s otázkou adresovanou v š e m , kteří v d u b - nu 1949 připluli do Halifaxu: **Žijete ještě? Jestliže ano, pošlete o sobě zprávu na moji adresu: Josef Čermák, 606 130 Jameson Ave., Toronto, ON, M6K 2Y2.** Děkuji. PS redakce: velice rádi otiskujeme tuto výzvu, protože i nás by to zajímalo. Takže, Pepičku, jestli se rozhodneš o výsledku psát, stojíme v řadě s nabídkou k otisknutí. To platí i pro jiné pamětníky události nedávno či dávno minulých. Dejte o sobě vědět.

Klub Martina Rázusa

Vás srdečně pozývá na

"HODINU SLOVENČINY"

so zakládajícím členom skupiny ELÁN

Zdenom BALÁŽOM

Posekanie, občerstvenie a rozhovor o filme sa uskutoční v nedeľu

9. novembra o 13:00

Hale Slovenskej evanjelickej cirkvi Sv. Pavla v Toronte
 1424 Davenport Road, Toronto

Vstupný \$10

Inform. cie a rezerv. via I stkov:

Katarina Kozkova tel: 416-658-9793

e-mail: razuscanada@gmail.com
www.razus.ca

ČESKÁ KNIHOVNA MASARYKOVA ÚSTAVU OTEVŘENO STŘEDA 16.00-21.00 h.

Tel.: (416)439 0792 Kancelář MMI (416)439 4354

450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

ADRESY

VELVYSLANECTVÍ ČR V KANADĚ

251 Cooper St.,
 Ottawa ON K2P 0G2
 Tel: (613) 562 3875
 Fax: (613) 562 3878
 E-mail: ottawa@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/ottawa

GEN. KONZULÁT ČR v TORONTU

Gen. konzul VLADIMÍR RUMIL
 2 Bloor St. W. suite 1500, Toronto
 ON M4W 3E2
 Tel: +1(416) 972 1476
 Fax: +1(416) 972 6991
 Email: toronto@embassy.mzv.cz
www.mzv.cz/toronto
 Nouzové linky:
 +1 (647) 282 8119
 +1 (647) 406 9221

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ KONZULÁT ČR v CALGARY

Hon. konzul JERRY JELINEK
 Calgary, AB T2V 0E5
 Suite 303 - 6707 Elbow Dr. SW
 Tel: +1(403)269 4924
 Fax: +1 (403)259 4533
 Email: calgary@honorary.mzv.cz
jelinek@terramagement.ca

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ KONZULÁT ČR v MONTREALU

Hon. konzul dr. HANEK ŽIKOVSKÝ
 1920-2020 Rue University Montréal,
 Québec H3A 2A5 Tel: 1(514)316 4383
 Email: montreal@honorary.mzv.cz

HONORÁRNÍ GENERÁLNÍ KONZULÁT ČR VE VANCOUVERU

Hon konzul Veronika FLORIÁNOVÁ
 Působnost: Britská Kolumbie
 Časový posun: -9 hod
 PÁ 15.00 - 17.00 (předem dojednat)
 112-1118 Homer St.
 Vancouver BC V6B 6L5
 Telefon +1(888)348 8779
vancouver@honorary.mzv.cz

VELVYSL. KANADY V PRAZE
 Ve strunách 95/2, 160 00 Praha 6
 Tel: (+420)272 101 800 Fax: (+420)272
 101 890 Email: canada@canada.cz
www.canada.cz

ČSSK V KANADĚ

PO Box 564, 3044 Bloor St. W.
 Toronto ON M8X 2Y8
 Tel: (416) 925 2241 Fax: (416) 925 1940
 Porady a ověřování dokladů:
 Email: ustredi@cssk.ca nebo toronto@cssk.ca
www.cssk.ca
 Torontská pobočka (416)762 6846

NOVÉ ČESKÉ DIVADLO

NEW CZECH THEATRE
 348 Riverdale Ave., Toronto, ON
 M4J 1A2, Tel: (416) 463 3182
 Email: nove.divadlo@gmail.com

ŘÍMSKO-KATOLICKÝ KOSTEL

SV. VÁCLAVA
 Rev. LIBOR ŠVORČÍK
 496 Gladstone Av., Toronto ON
 M6H 3H9
 Tel: (416)532 5272 Fax: (416)516 5311
www.katolik.ca

SLOV. EV. KOSTOL SV. PAVLA

Rev. LADISLAV KOZÁK
 1424 Davenport Rd., Toronto ON
 M6H 2H8
 Tel: (416) 658 9793

RÍM. KAT. KOSTOL SV. CYRILA

A METODA, farár JOZEF VÁNO
 5255 Thornwood Dr., Mississauga,
 ON L4Z 3J3.
 Tel: (905) 712 1200
 Fax (905) 712 0974

DEPT. OF SLAVIC LANGUAGES

UNIVERSITY OF TORONTO
 Alumni Hall, 121 St. Joseph St.,
 Room 405, Toronto, ON M5S 1J4
 Associate prof. Veronika Ambros
 Tel: (416) 926 1300 ext. 3200
veronika.ambros@utoronto.ca

Nocturna s Ivanem Ženatým a Martinem Kasíkem

Doslova a do písmene došli odpovědi našeho rozhovoru na dálku emailem v minutě uzávěrky novin. Aby se tam vešel, bylo zapotřebí "pohnout stránkami", ale nakonec se zadařilo. Panu Ivanu Ženatému mockrát děkují za ochotu se nám věnovat. Víím, že je nesmírně zaměstnaný muž a žádany houslista. O to raději se nyní dělím se čtenáři o mistrovsky zkušenosti.

Maestro, v současné době patříte mezi nejlepší houslisty na světě, jak se s takovým vědomím žijete? Je složité nést tuto pověst na každé vystoupení?

Myslím, že to nejhorší, co by se mi mohlo stát, je začít se brát příliš vážně. Cítím sice dnes daleko větší respekt před každým koncertem, ale to je dáno asi věkem a znalostmi, kterých mám více než ve dvaceti. Na druhé straně vcházím na každé pódium bez strachu nebo trémy, protože mým hlavním cílem je podělit se s mými posluchači o to, čemu říkáme krása.

Dnes pracujete v Americe. Poznal jste Německo, znáte hudební zázemí Česka, odkud jste vzešel. Mohl byste porovnat tyto hudební světy? V čem Vám imponovaly, co Vám který přinesl?

Profesuru v Německu jsem paradoxně před lety přijal, protože mi nebylo umožněno vyučovat na pražské Akademii. Ale byla to výborná zkušenost - ten kontakt s germánstvem, ve kterém je rovnováha mezi rozumovým až emocionálním postavením trochu jinak, než to mám já. Asi poprvé v životě jsem byl postaven před otázku „proč“ to či ono cítím. Měl

► 14

"Maroško" už štvrtýkrát v Torontě

Klub Martina Rázusa v Torontě, po vydarenom júlomovom picniku pre deti pri Humber River, usporiadal v sobotu 20. septembra t.r. štvrtý ročník detskej recitačnej súťaže „Maroško“.

Tento rok mala súťaž nový obsah a formu. Súťažilo jedenásť detí vo veku od troch do desiatich rokov. Program moderovala predsedníčka KMR Katarína Kozáková. Pani učiteľka zo Slovenskej školy v Mississaugi, Daniela Kramáriková, na začiatku prečítala za veľkej pozornosti detí príbeh o troch prasiatkach. Potom zaspievali veľmi pekne dve piesne sestry Julinka, Barborka a Elizabeta Fryntových. Deti sedeli v polkruhu a recitovali, spievali a rozprávali o sebe a o Slovensku v našej krásnej slovenčine. Ryan Little, desaťročný, ktorý do súťaže hovoril len po anglicky, sa naučil básničku v slovenčine, zožal veľký úspech a urobil radosť svojej rodine, ktorá pochádza zo Slovenska. Víťazi boli teda všetci prítomní, dostali diplomy, slovenské knižky a hračky. Potom sa deti spoločne hrali a rodičia a starí rodičia nadviazali užitočné rozhovory, ako zlepšiť vyučovací jazyk slovenský v Kanade. Vzišiel návrh ponúknuť rodičom pre deti čitateľský klub, ktorý by sa konal (v prípade záujmu napíšte, zaregistrujte sa na rázuscana@gmail.com, alebo telefón (416.658.9793) raz mesačne od marca budúceho roka pod záštitou KMR a vedením pani učiteľky Daniely Kramárikovej.

Tešíme sa na ďalšie stretnutia s vami v slovenskej komunite; a milé deti, „Maroško“ sa teší na vás v budúcom roku. ■ Katarína Kozáková

■ Tomas & Mariana's Cooking ■

Domáci vánoční cukroví na Váš sváteční stůl

- Linecké s domácí jahodovou marmeládou
- Vanilkové rohlíčky
- Plněné ořechy
- Ořechové košíčky s čokoládovou polevou
- Kokosové kuličky
- Vánočka lahodné chuti s mandlemi a rozinkami
- Domáci vaječný koňak připravený z českého rumu

Objednejte si v předstihu, co toužíte mít na svém vánočním stole

Tel: 416-451-1225
Tel: 416-833-9017

Facebook: Tomas & Mariana's Cooking
Email: TomasMarianascoking@hotmail.ca
Objednávky jen do neděle 7. prosince.

Pro více informací volejte kdykoliv. Můžeme pro Vás připravit :

Obložené chlebíčky ■ Zászkusy ■ Další domácí dobroty na přání
Zprostředkujeme občerstvení na různé obchodní schůzky, bankety, rodinná setkání a jiné společenské události.

■ Od nás bez stresu, včas, ze zaručené čerstvých surovin ■

ZE STARÉ DOMOVINY

Zubní kaz má v ČR polovina pětiletých dětí, prevence se zanedbává ■ Zubní kaz má v Česku polovina pětiletých a dvě třetiny dvadřítiletých dětí. Příčinou je zanedbaná prevence, na správné čištění chrupu se zubní kaz nevytvorí. Uvedli to zástupci nedávno vzniklé Aliance pro budoucnost bez zubních kazů, která si klade za cíl, aby všechny děti narozené po roce 2026 prožily život už bez větších zubních kazů, a tedy ani nepoznaly zubní vrtáčku. „Zubní kaz je onemocnění jako každé jiné. Přesto ho rodiče často přehlížejí. Na vině je nedostatečná informovanost a chybějící preventivní prohlídky,“ řekla docentka Romana Koberová Ivančáková z královéhradecké stomatologické kliniky. Správná technika čištění zubů, důsledná pravidelnost a preventivní prohlídky mohou podle Koberové Ivančákové uchránit děti před mnoha komplikacemi. Potvrzují to podle ní zkušenosti z Dánska, Švýcarska či Nizozemska, kde až 75 procent pětiletých dětí má zcela zdravé zuby. V Česku má v tomto věku zcela zdravé zuby 51,8 procenta dětí.

Do plzeňského Panasonicu se přesune výrobci i lidi ze Slovenska ■ Plzeňský Panasonic AVC Networks Czech, největší výrobce televizorů v ČR s 1300 zaměstnanci, převezme příští rok část výroby i pracovníků z rušené továrny v Krompáchách na východním Slovensku. Ze všech 656 zaměstnanců, kteří přijdou o práci, bude 215 nabídnuto místo v Plzni. Záleží ale na nich, jestli ho přijmou, řekla ČTK Andrea Maršáková z české pobočky japonského koncernu Panasonic. Definitivní zastavení produkce na Slovensku se plánuje v květnu 2015. V zemi tak půjde o jedno z největších propouštění jedné firmy za posledních roky. Východní Slovensko se potýká s nadprůměrnou nezaměstnaností, v Krompáchách je bez práce každý pátý obyvatel. V Česku Panasonic na konci roku 2012 ukončil výrobu v zatečské továrně, kde montoval LCD obrazovky. O práci přišlo kolem 600 lidí. Kromě Plzně má japonská firma v ČR závod v Pardubicích.

Začalo střídání českých vojáků v Afghánistánu, výmění se jich 150 ■ V noci na dnešek začalo střídání vojáků české strážní rotý na vojenské základně Bagram v Afghánistánu. Vojenský speciál s prvními 45 vojáků odletěl z vojenského letiště v Praze-Kbelích. Do konce října se na základně Bagram výmění 150 vojáků. ČTK to sdělila mluvčí generálního štábu Jana Růžičková. Základ nové jednotky tvoří vojáci ze 72. mechanizovaného praporu z Přáslavic. Vystřídají kolegy ze 4. brigády rychlého nasazení ze Žatce a Chrudimi, kteří v afghánské provincii Parvān působili od letošního dubna. „Pro více jak polovinu vojáků nové jednotky bude mise na Bagramu jejich vůbec prvním nasazením v zahraniční operaci,“ uvedla Růžičková. Ostatní už působili ve vojenských misích v Iráku, Kosovu i Afghánistánu. Velitel rotý, kapitán Petr Liška, má za sebou zatím dvě zahraniční mise, mimo jiné i v Afghánistánu.

Česko pošle pomoc proti ebolě za čtyři miliony korun ■ Česká republika pošle do zemí západní Afriky postižených epidemií eboly humanitární pomoc ve výši přes čtyři miliony korun. O rozhodnutí koaličního kabinetu informoval premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD), podle něhož Česko pošle například ochranné pomůcky nebo rukavice. Pomoc v hodnotě 4,14 milionu korun půjde ze zdrojů ministerstva zdravotnictví, vnitra a Státní správy hmotných rezerv. Nemoci ve třech nepostíženějších zemích - Guineji, Sierra Leone a Libérii - podleho již více než 3000 lidí.

Je politováníhodné, že ČR podporuje Baku, tvrdí tamní aktivista ■ Je politováníhodné, že Česká republika v současnosti upřednostňuje rozvíjení politických a ekonomických vztahů s Ázerbájdžánem před podporou tamních obhájců lidských práv, kteří jsou masivně potlačováni. V rozhovoru pro ČTK to řekl Emin Mammadli z ázerbájdžánského Centra pro monitorování voleb a demokracii (EMDS), který v Praze doprovází otce vězněného Anara Mammadliho, letošního držitele Ceny Václava Havla za lidská práva. Věř, že synovi mezinárodní ocenění pomůže na svobodu i že jednou skončí diktátorský režim v Ázerbájdžánu. Velkým obhájcem spolupráce s režimem v Ázerbájdžánu.

mem v Baku je i prezident Miloš Zeman, na jehož pozvání byl letos v Praze autoritativní ázerbájdžánský prezident İlham Alijev, který se zúčastnil summitu zemí Východního partnerství.

Život v Česku se každoročně prodlužuje, a to i o několik měsíců ■ Život v Česku se každoročně prodlužuje, a to i o několik měsíců. Zatímco před čtvrt stoletím měli šedesátiletí muži šanci dožít se zhruba necelých 75 let a jejich vrstevnice asi 79 let, loni to u šedesátníků bylo víc než 79 let a u stejných starých Čechů pak víc než 83 let. Vyplyvá to z údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ). Podle dat se délka života v jednotlivých místech republiky ale výrazně liší.

Průzkum: Češi se někdy modlí, nic ale neví o financování církvi ■ Češi zřejmě nejsou tak přesvědčení ateisté, jak se o nich tvrdí. Více než polovina obyvatel se někdy modlí vlastními slovy a dvě třetiny populace považují některá z Desatera božích přikázání za významná i pro současnost. Vyplyvá to z nezávislého celorepublikového průzkumu, který ČTK poskytla agentura Proximity. Ukázal také, že velká část obyvatelstva nemá jasnou představu o financování církvi. To se prý odráží i v nejednotném názoru na církevní restituce. Průzkum vznikl v rámci celosvětového průzkumu religiozity. Podle manažerky Moniky Vývodové je ve svém rozsahu ojedinělý a uskutečnil se poprvé. Napříč republikou byli na přelomu dubna a května osloveni lidé starší 18 let, tazatelé provedli 1020 rozhovorů.

Ateismus jako vědecký názor podle ■ zjištění zastává čtvrtina obyvatel České republiky, nicméně více než polovina populace chápe křesťanství jako pevnou součást evropské kultury. Bibli nikdy nečetly tři čtvrtiny Čechů. Vlastními slovy se někdy modlilo 52 procent populace, přičemž modlitbu Otče náš znají dvě pětiny populace, i když se jí nemodlí běžně. To, že se lidé neřadí k církvi nebo nevyznávají víru, jim podle průzkumu nebrání v tom, aby se v důležitých životních situacích obraceli s prosbami k bohu. Necelá polovina populace zavítá do kostela aspoň jednou za rok, více než polovina navštěvuje vánoční nebo velikonoční mše a 31 procent zajímají církevní památky a architektura. Jen 29 procent dotázaných chodí do kostela kvůli vyznání. Za nejvýznamnější v tuzemsku považují Češi katolickou církev, téměř čtvrtina už slyšela o papeži Františkovi a hodnotí jej pozitivně. Z průzkumu také vyplynulo, že 30 procent obyvatel si myslí, že posmrtný život neexistuje. Pouze 11 procent lidí věří v posmrtný život, a sedm procent v reinkarnaci, ale nikoli v nebe či peklo. Častěji podle průzkumu myslí, že člověk přestane existovat.

Průzkum: Češi se někdy modlí, nic ale neví o financování církvi ■ Češi zřejmě nejsou tak přesvědčení ateisté, jak se o nich tvrdí. Více než polovina obyvatel se někdy modlí vlastními slovy a dvě třetiny populace považují některá z Desatera božích přikázání za významná i pro současnost. Vyplyvá to z nezávislého celorepublikového průzkumu, který ČTK poskytla agentura Proximity. Ukázal také, že velká část obyvatelstva nemá jasnou představu o financování církvi. To se prý odráží i v nejednotném názoru na církevní restituce. Průzkum vznikl v rámci celosvětového průzkumu religiozity. Podle manažerky Moniky Vývodové je ve svém rozsahu ojedinělý a uskutečnil se poprvé. Napříč republikou byli na přelomu dubna a května osloveni lidé starší 18 let, tazatelé provedli 1020 rozhovorů.

V pátek 10.10. večer zemřel herec Pavel Landovský. ■ Osmadesátiletý herec, dramatik, bývalý disident a signatář Charty 77 zemřel doma. Napsal to server iDnes, kterému to potvrdila hercova rodina. Landovský byl jedním z nejoblíbenějších herců 60. let, zahrál si mimo jiné v oscarových snímcích Ostře sledované vlaky nebo Marketa Lazarová. Byl jedním z prvních signatářů Charty 77, v roce 1978 byl nucen opustit republiku. Odešel do Rakouska, kde také působil jako herec. ■ Zdroj: Radio.cz, Aktualne.cz, Reflex.cz/-vk-

Martin Konvička si vyžádal veřejné slyšení (1)

martinkonvicka.blog.idnes.cz

Budu psát o všem, co mě zajímá a trápí a o čem mám co sdělit - od přírody přes vztahy mezi lidmi po současné hrozby našemu světu, píše na svém blogu vysokoškolský profesor.

Už jsme o něm slyšeli a díky jemu se nám postupně otevírají oči poznáním o islámské víře. Vzhledem k rozsáhlému obsahu tohoto proslovu, došla redakce k rozhodnutí také tento text českého vzdělance otiisknout.

Ve středu 8. října t.r. využil docent Konvička, představitel iniciativy "Islám v ČR nechceme", práva na tzv. veřejné slyšení v petičním výboru Parlamentu. O právu na veřejné slyšení se v české legislativě říká:

"Každý má právo sám nebo společně s jinými obracet se na státní orgány se žádostmi, návrhy a stížnostmi ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu, které patří do působnosti těchto orgánů (§ 1 odst. 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním) Senát rozhodl, že vyřizování petic bude příslušet Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. Ten posoudí, zda podání splňuje náležitosti stanovené zvláštním zákonem. O přijatých petičích, jejich obsahu a způsobu vyřízení předkládá výbor uvedený v odstavci 1 větě první Senátu zprávy. Ve zprávě zejména uvede, kdo petice podal, kdy byly doručeny, čeho se týkaly a jak, kdy a kým byly projednány a vyřízeny. Nestanoví-li Senát jinak, předloží tento výbor takovou zprávu nejpozději do 15. února za předchozí kalendářní rok V případě, že je pod některou z petic podepsáno více jak 10 000 občanů, zařadí se po provedeném šetření věcně příslušného orgánu Senátu její projednání na pořad nejbližší schůze Senátu."

Proslov Pro petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Dámy a pánové, zastupitelé občanů této země, pane ministře, spoluobčané, přátelé. Jako zástupce iniciativy „Islám v České republice nechceme“ zde přednesu stanovisku organizátorů petice „Proti udělení oprávnění k výkonu zvláštních práv (druhé stupně registrace) Ústředí muslimských obcí podle § 7 zákona č. 3/2002 Sb“ Petice, jak vyplývá z jejího názvu, odmítá poskytnutí zvláštních práv tuzemským muslimským obcím. V září to-

římští katolíci.

Dámy a pánové, předkládám Vám petici s více než podpisy 24 500 občanů této republiky, kteří s přiznáním takovýchto práv pro Ústředí muslimských obcí nesouhlasí a žádají exekutivní orgán – Ministerstvo kultury – aby důkladně zvážilo, zda ÚMO splní všechny podmínky k přiznání zvláštních práv, aby tuzemským vyznavačům islamu „nic neslevilo“.

Jsou dvě skupiny důvodů, proč by podle našeho názoru Ústředí muslimských obcí Zvláštní práva získat nemělo. Prvou, řekněme jim „konkrétní prohřešky“, shrnuje text petice. Stručně – čeští odpůrci islamu vědí, že ÚMO jednak neplnilo své povinnosti vůči státu (nepředkládalo ze zákona povinné výroční zprávy). Dále, v pražské a brněnské mešitě byly opakovaně doloženy aktivity, které jsou v rozporu se Zákonem o církvích, konkrétně s odst. 2 §2 (právo dětí na svobodu vyznání) a odst. a) a b) §5 (popírání práv občanů pro jejich pohlaví, původ, náboženské vyznání). Například v letech 2008-9 došlo, podle vyjádření Policie ČR, k podněcování k nenávisti vůči skupině osob, konkrétně k Židům, ale věc byla odložena pro promlčení. V kázání bývalého předsedy ÚMO Hassana Alrawiho bylo schvalováno násilí za účelem nucení dětí k modlitbě. V pražské mešitě vystoupil radikální londýnský imám Hai-atham al-Haddad (2012), který přijel pomoci s ustavením paralelního islámského právního systému v této zemi. Na webových stránkách „Šaría pro Česko“, jejichž administrátorem je člen české muslimské obce Jan „Hamza“ Velická, byl propagován ozbrojený džihád (2013). Konečně máme k dispozici svědectví několika českých exmuslimek a exmuslimů, kteří se shodují, že podobné projevy nejsou v tuzemských mešitách výjimkou. Protože z uzavřených komunit se dostane ven jen zlomek informací, lze tvrdit, že v českých mešitách spadajících pod záštitu ÚMO dochází k porušování právního řádu ČR a že činnost ÚMO představuje bezpečnostní a společenské riziko pro naši zemi.

Druhou skupinou důvodů je učení islamu jako takové. „Islám není monolit“, slyšíme často od našich odpůrců, stejně jako slyšíme, že je tolik interpretací islamu, jako muslimů“. Pokud by tomu tak bylo, nemělo by ÚMO získat žádnou registraci, protože § 10 Zákona jasně postuluje, že náboženská společnost musí v takzvaném Základním dokumentu uvést, „poslání církve a náboženské společnosti a základní články její víry“. Nevíme, co ÚMO před oněmi 10 lety v žádosti o registraci uvedlo, ale víme, jaké jsou základní články islámské víry.

Islám tvrdí, že celý svět patří jeho stvořiteli alláhovi a že smyslem existence člověka je alláhovi sloužit – samotné slovo „islám“ znamená „podřízení“. Alláh k lidem opakovaně vysílá proroky (mimo jiné Adama, Mojžíše a Ježíše Krista), aby islám zvěstovali a lidi tomu podřízení učili. Všichni se rodíme jako muslimové, alláhovi otroci. Jenže lidé byli nehodní, poselství islamu odmítali, přičemž k nejhorším z odmítačů patřili, jak jinak, Židé a křesťané. Proto vysílá alláh mohammeda, pečť proroků a poslední šanci pro lidstvo. Soubor jeho kázání – toť korán, jeho život a skutky – toť věčný a neměnný příklad pro každého věřícího, shrnutý v právním kodexu šaría. ■

DOKONČENÍ PŘÍŠTĚ

Muslimové se modlí na Letenské pláni

Zdroj: iDnes.cz

hoto roku uplynula desetiletá lhůta ode dne, kdy Ústředí muslimských obcí získalo, podle Zákona č. 3/2002 Sb. (takzvaného Zákona o církvích), „první stupeň registrace“ a stalo zastřešujícím zástupcem islámských věřících v této zemi ve vztahu ke státu. Jedna věc ovšem je registrace podle paragrafu 10 Zákona, z níž pro církve či náboženskou společnost nevyplynají žádná zvláštní práva, jiná věc pak přiznání zvláštních práv, vyjmenovaných v paragrafu 11. Protože většina z Vás Zákon zná, jen stručně zopakují, jaká zvláštní práva církvím poskytuje. Jsou to: - vyučovat náboženství na státních školách, - vykonávat duchovní činnost v armádě, ve vazebních věznicích, v zařízeních, kde se vykonává trest odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranné léčení a ochranná výchova, - uzavírat církevní sňatky, jež jsou takto uznány státem, - zřizovat církevní školy, - zachovávat mlčenlivost duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo obdobného práva. ÚMO by zkrátka získalo práva, jakým se těší dávno zavedené církve, například

Země, vedené demokraticky zvolenými poslanci, nechtějí válku, protože poslanci zvolení na mírových slibech těžko obhajují nezbytnost boje za svobodu svou a jiných lidí. Kanadská účast ve válce proti kalífátu zajiště změnil volební výsledky příští rok i přes argumentaci premiéra Harpera, že když nezložíme kalífát tam, budeme brzo válčit tady. Mervyn pozval do debatního klubu Cicero Simona, profesora historie Laurentian university, aby nám objasnil, co se jeví tak nejasné.

Simon začal děkováním za pozvání promluvit k půl tuctu seniorů vesměs o 20 let starší než on sám a vyslovil definici: Válka začíná, když skončí vyjednávání; abychom to měli na paměti, když nikdo neví, co vlastně kalíf chce. Kalíf chce kalífát - zabručel Bernie a Simon přikývl, že návrat do středověku je nemožný program, a proto je kalífát nemožný.

Jak to nemožný? - nedal se Bernie, celý svět přilepený na obrazovky zírá na stínání hlav nevinných a pocítuje více hnusu než jenom hrůzu...

To je pravda - řekl Simon - ale dokud se hnus a hrůza nezahustí do oleje, který pohání válečný stroj, tak uvidíme více setnutých hlav a milióny uprchlíků, kteří přecháží zhnusení a v hrůze do sousedních zemí.

Tedy válka s kalífátem je nevyhnutelná? - ozval se Bernie potřetí, a Simon kývnul a řekl, abychom měli trpělivost vyslechnout historickou paralelu: nacismus i komunismus první půle 20. století byly ideologie neméně vražedné než kalífát; nacisti i komunisti vraždili své lidi bez výběru a ohledu pro „velikou myšlenku“. Trvalo léta, než demokratické země zreformovaly svůj mírový průmysl na válečnou výrobu, opustily usmířování a rozdrtily nacismus v Německu a imperialismus japonský a vyhrály velkou válku. Jak ji vyhrály? Tím, že rozdrtily průmyslový a lidský potenciál Německa a Japonska na sekanou a dosáhli bezpodmínečné kapitulace.

A co ti komunisti? - nedal si pokoj Bernie. Dobrá otázka - řekl Simon - protože Stalin byl lišák, který nejdříve uzavřel pakt o neútočení s Hitlerem, a tímto ukořel, se stal Hitlerovi snadným terčem agrese pouhé dva roky po uzavření tohoto paktu. Tehdy Stalin změnil strany a v rouše beránčím se stal spo-

Darmo pěti zatínáme, že nechceme! Přec válku máme...

Pro ND Rošťa Firla

jencem Spojenců a Rudá armáda, nakřmena a vyzrojena spojeneckými komjony, začala tláčit Němce na východ zpět do Evropy, a za 4 roky vztýčily vlajku vítězství nad ruinami Berlína. Ale Stalin nemínil osvobodit Evropu, ale ukořistit východní Evropu pro patologii komunismu trvajících dalších 40 let.

Čímž jsme se vzdálili od války proti kalífátu - zavrčel Zdeněk a Simon řekl, že kdepak, vždyť komunismus měl svoje kalífátní manýry, když dusil pokrok a zavěd stranickou nesnášenlivost stejně vražednou jako je náboženská nesnášenlivost v kalífátu. Mervyn se pokusil uvést debatu, kdo ji chtěl, a řekl, že je daleko snadnější vstoupit do války než tuto ukončit a vyhrát, a to nás zajímá. Pravda, pravda - řekl Simon - a představy o letecké válce, která zmrazí kalífátní úmysly na expanzi, je záměr pro uší voličů, kteří nechtějí vojenské boty na písku Blízkého východu. Úmysl je to krátkodobý do chvíle, kdy první letadlo nebo helikoptéra budou sestřeleny a komando zachránčí vltne do terénu vysvobodit piloty dříve, než jim budou setnuty hlavy; a pak budou vojáci v terénu a válka se bude ubírat svým zákonitým kurzem.

Když ty to víš a říkáš, proč to politické neřeknou? - zaútočí Mervyn. Zatím to nejde - povzděchl Simon - když prezident Obama v předvolební kampani v r. 2011 slíbil, že vítězství v Iráku je dokončeno a vojáci budou staženi domů, tedy jako slib Americanům, nevěděl, co říká, že irácká demokracie, křehká jako kleněná váza, se do roka rozplyne jako sfouknutá svíčka a otevře dvířka lidem horším než byl Sadam.

Simon pokračoval - nepřipouštím, že prezident Obama má smůlu v mezinárodní politice, protože si plést krátkozrakost se smílojou je další krátkozrakost mediálních tlachalů. Vzpomeňme nedávnou Libyi, kde Obama vedl svržení Kádáfího z pozadí, jak to nazval, a dnešní Libye je horší místo než bylo za Kádáfího. Dějiny jsou nacpané příklady, kdy nechota válčit přinesla utrpení mnohem delší a trýznivější než válka.

Příkladem budíž válka ve Vietnamu, kterou Američané vzdali, když Nixon padl, a nástupce odvolal americkou armádu a vydal zemi komunistům, a v následujících 15 letech milióny uprchlíků zaplnily uprchlické tábory.

Před rokem svět, pobouřený použitím smrtonosných plynů v občanské válce v Sýrii, připozděl Obama k zúčtování s diktátorem; tehdy bylo sto tisíc mrtvých, a Obama nechtěl válku, a o rok později je v Sýrii dvě stě tisíc mrtvých a občanská válka vyhubla do zrušnosti kalífátu rozpinajícího se na území Sýrie a Iráku a blížící se k hranici Turecka. Simon dal pauzu, svažil si srdlo kafem, a zesílil hlas: Válka proti kalífátu je válka existenční, protože kalíf nechce urvat zemi a budovat normální civilní život, ale netají se úmyslem návratu do středověku.

Nikdo ani nepípl a Simon dodal - Každý se bojí války a válku nechceme, ale když ty válku nevyhrajeme, tak civilizace a globalizace, jak ji známe, vkrátku zanikne v konstantním válčení jako tomu bylo ve středověku. A to je všechno, co chci říct, že dnes volíme mezi zlým a ještě horším, a že začíná válka vskutku biblických proporcí, protože to je válka mezi zlým a dobrem.

Nikdo nic neřekl, Simon si oblékl kabát, rozloučil se a vyšel z kavárny do sychravého dne, a uvnitř v nás zanechal sychraviny podzimu. ■

Marcus Aurelius napsal Hovory k sobě. Jaký to rozdíl memoárů, nemám na mysli rozlišení dvou tisíciletí, ale ponor vyprávění. Tim ovšem nechci křivdit Klimovi. Žil jindy, s jinými problémy, v rozdílné společnosti. Pro mne 20. století nebylo bláznivé, ale násilné. Vypuknutí obou světových válek, jejich konec někdo uvítal, jiný naopak. To platí i pro únor 1948 a srpen 1968. Pro některé to byly důvody k jásotu, pro jiné ke zlobě. A nakonec i pro listopad 1989 a následující vývoj republiky do dneška. Tyto mezníky rozdělovaly a rozděluje český národ.

Ivan Klíma se narodil v roce 1931 a většina ze zmíněných přelomů ho postihla. Střídavě. Proto jde o bláznivé století. Pro mnoho z nás to ovšem bylo jinak. Nechme ale spisovatele mluvit o sobě, o jeho vlastních zkušenostech. Začíná o krásném dětství přervaném odtransportováním do Terezína. Celá rodina přežila, spisovatel, rodiče i sourozenec. Klímův otec, intelektuální a utopistický socialista, strávil za Stalina 30 měsíců ve vězení. Spisovatel vstoupil do KSČ před maturitou, napsal několik knih a stal redaktorem Lidových novin, byl dobře zapásan v novinářských a spisovatelských organizacích. Postupně se připojil k novinářům a spisovatelům, kteří volali po větší osobní svobodě, nikoliv ale po změně režimu. Během Pražského jara žil Klíma velmi intenzivně. Dostal kaňku do kádrových spisů, diví se, že nebyl vyloučen z KSČ, mohl jezdit za hranice. Ve dnech, kdy do Prahy vjely

ŽIVOTOPIS

Ivan Klíma: MY CRAZY CENTURY

Grove Press UK, str. 534, fotogr. příloha, \$35

Pro ND Miloš Ondrášek

sovětské tanky, byl v Londýně.

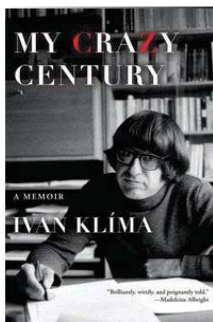
Druhá polovina anglické verze (původní česká je dvousvazková) je bližší našim zkušenostem, i když se vyvíjecím opačným směrem. Klíma se z Londýna vrací do republiky. My jsme odcházeli a nechali ostatní elektrickým proudem nabitý plot za zády. V roce 1969 Klíma odjel s rodinou učit českou literaturu na univerzitu ve Spojených státech. Jeho přátelé nemohli uvěřit, že se po ukončení smlouvy vrátí zpět do republiky. Z univerzitního profesora se však stal přes noc zá-

sahem vyšších orgánů nemocniční zřízenec, poprvé v životě píchal hody dvanáctihodinových směn.

Ivan Klíma začal tak jako mnoho jeho bývalých kolegů psát pro alternativní kulturu. Nepodepsal ale Chartu 77, i když totalitní sdělovací prostředky hlásily, že je signatářem. Z komunistické strany nevystoupil, byl z ní nakonec vyloučen. Náraz ideologie, propagandy, útlaku, státní kontrola týkající se jeho tvůrčí práce i rodiny, a zejména ztráta vnitřní i vnější svobody se do Klímy silně vepsaly. V období 1968-1989 jednoduše nemohl psát to, co mu bylo přikázáno – na rozdíl od mnoha jiných. Jeho tvůrčí cesta zůstala na principu vlastního vnímání a osobních zkušeností.

Posledních sto stran knihy je věnováno 18 esejům, které se týkají bláznivého století československé politiky, a tím celé společnosti i života Ivana Klímy. Jako překladatel Craig Cravens, i když za pomoci autora dva díly stlačil do jednoho, nevím. Bohužel jsem nečetl českou dvousvazkovou původní verzi, mám podezření, že v anglické něco chybí. Alespoň čtenářům, kteří v republice po roku 1968 již nežili. Kniha však definitivně stojí za přečtení. Zejména doporučuji mladším členům našich rodin, kteří již česky nečtou. Došlo by jim, jakou klec se Československo stalo a proč se jejich rodiče či prarodiče rozhodli pro exil. ■

SLAVNÝ A PRÁVEM OBDIVOVANÝ ČESKÝ PAŘÍŽAN

Pro ND Jana Fafejťová

Václav Brožík se narodil 5. března 1851 v dělnické rodině na samotě, poblíž dnešního západočeského města Třemošné – otec pracoval na hamru a matka vyšívala různé pokrývky hlavy. Spolu s dalšími šesti sourozenci dobře poznal chudobu ve všech jejích podobách. Později, po přestěhování do pražských Košíř, se k chudobě připojilo ještě prezírání od lépe postavených sociálních vrstev. K smutnému údělu nepřispíval ani Brožíkův vzhled, jehož obličej byl trvale poznamenán po planých neštovicích. Rodiče jeho viditelnému kreslířskému talentu nikterak nepřáli, on ale kreslit neprestal. Nakonec se na hloubavého chlapce – jako v pohádce – usmálo štěstí. Seznámil se s bohatým a silně vlastenecky smyšlejícím košířským měšťanem Pavlem Vnoučkem a ten se rozhodl – ať už z jakéhokoli důvodu – držet nad Brožíkem ochrannou ruku a dopomoci mu ke vstupu na výtvarnou akademii. To se také podařilo. Zpočátku si Brožík velice pomoci vážil, později už tomu tak nebylo a záviděl svým spolužákům, že nemusí být na nikom finančně závislí. Akademii v Praze nedostudoval, odjel do Drážďan – zcela svému okolí zmizel a dlouho o sobě nedával žádné zprávy. Mezitím ovšem horečně pracoval na vysněném námětu. Maloval obraz "Svatební průvod Závěse z Falkensteinu s královnou Kunhutou."

Maloval za ořesných podmínek - v nevytopené místnosti, zabalený do dek a mnohdy o hladu. Po dokončení a vystavení obrazu konečně dal o sobě vědět a napsal rodičům „teď jsem hotov, provždy hotov, raduji se se mnou, už se neztratím. Ani byste nevěřili, jak zblázněno je zdejší obecnostvo do mého obrazu. Objednání rozmanitá jen se sypou...“ Později, když byl obraz vystaven na pražském Žofíně, stal se Václav Brožík definitivně slavným. Nelze ale vynechat rok 1878, kdy byl obraz vystaven při příležitosti otevření pařížského Salónu. Obávaný umělecký kritik Mantz označil tehdy Brožíkovo dílo za nejlepší historické dílo celé výstavy.

Na popud Františka Ženíška odjel značně vyčerpaný Brožík na tehdy příměstský statek, připomínající zámeček, do Suchdola u Prahy, patřící záměrně Alexandru Brandešovi, který se vyznačoval hlavně tím, že podporoval malíře a další budoucí osobnosti z výtvarného života – zde se Brožík setkává s Alšem, Liškou, Myslbekem a dalšími. Pobyt v Suchdole mu byl umělecky i lidsky velmi blízký. Osobně znám suchdolský statek, skoro denně okolo jezdím, škoda že je v dost dezolátním stavu a že nikde není ani malá cedulka, která by upřesnila jeho dřívější umělecký význam.

A pak přišel další osudový moment. Brožíkovo dílo z pařížského Salónu zakoupil Charles Sedelmeyer, v Pa-

říži žijící Němec a významný obchodník s obrazy. Ten seznámil Brožíka se svou mladičkou, krásnou sedmnáctiletou dcerou Hermínou, zvanou domácký Mina. Dravý Sedelmeyer dobře rozpoznal Brožíkův talent a bezmeznou píli a nabídl mu partnerství, což Brožík neodmítl. Pozdějším sňatkem s Minou se vše ještě více zpečetilo. Sedelmeyer dokázal pro Brožíka opatřovat velmi lukrativní zakázky, ale i velmi náročné, a tak Brožík pracoval téměř nepřetržitě i dvanact hodin denně. Nikdy ovšem neprestal myslet na svoje představy vytvořit historické náměty z českých dějin, zatím však maloval slavné portréty většinou bohatých Pařížanek, galantní scény milostného vyznání, krajiny a svoji Minu. Zde bych chtěla na některé portréty jeho ženy upozornit, neboť jsou překrásné. Jednak portrét z roku 1886 v bohaté růžové toaletě s květinovým dekoltem, pak obraz „Na plesu“ opět v nádherných šatech s růží v dekoltu a zavřeným deštěm v rukou. Snad nejvíce se mi ale líbí portrét vzniklý po roce 1880, kde Mina sedí v dobovém křesle s pravou rukou opřenou o hůl zavřeného deštěníku a kde je ztvárněná už jako dospělá nádherná žena, v jejímž výrazu je jasně znát, že si je své krásy plně vědoma.

Hlavním cílem a snem Brožíka stále bylo prorazit ve světě s díly historickými, a to se mu díky talentu a přízni osudu začalo dařit. Postupně se stával mistrem monumentálních pláten z české historie. Určitě nejznámějším je jeho „Mistr Jan Hus na konci kostnickém“ z roku 1883. Obrovské plátno s dokonalou volbou kompozice, barev a smyslem pro historický detail bylo postupně vystaveno v Paříži, Berlíně a nakonec v Praze na Stoměstské radnici. Praha dílo od Brožíka zakoupila z výtežku celonárodní sbírky. Uvedené dílo představuje více než třicet postav, přičemž jsou na něm ztvárněny i Sedelmeyer, Riegr a sám Brožík. Pro vyzobrazení Mistra Husa zvolil Brožík typ vysoké, štíhlé postavy s vousy, přičemž prý Mistr Hus byl ve skutečnosti menší a robustnější postavy, bez vousů. Nezbývalo pouze u tohoto obrovského díla z naší historie, následovala i další monumentální.

Za poměrně krátkou dobu vzniklo v roce 1897 „Zvolení Jiřího z Poděbrad za českého krále“. Poslední obrovský, ale již nedokončený monumentální obraz je „Cisár Ferdinand I. na Pražském hradě“. Každopádně dokonalou zajímavostí je také pětmetrový obraz „Kryštof Kolumbus na španělském dvoře“. Tento obraz byl dokonce náměto- vě použit pro tisk pěticentové americké filatelistické známky, poté, co byl obraz vystaven v roce 1929 v hotelu Manoir Richelien v Quebecu. Dnes je obraz umístěn v Metropolitním muzeu v New Yorku, kam ho daroval bohatý americký sběratel Morris Yesup

v roce 1886, když ho předtím zakoupil od Sedelmeyera do své sbírky. Václav Brožík se ještě za svého života stal uznávaným malířem a mistrem historických námětů, přičemž právě tyto náměty spojované s dějinami bývaly nejcitlivějším ukazatelem společenských nálad, a zároveň se mohly

stát - hodnoceno určitými společenskými vrstvami - i značné tendencí. Brožík se stal nejznámějším malířem konce 19. století v celé Evropě. Stal se členem francouzské umělecké akademie, byl nositelem řady významných vyznamenání a medailí, byl dokonce povýšen do šlechtického stavu. Zemřel 15. dubna 1901 v pouhých padesáti letech, pohřben je na Montmartru v Paříži. Při jeho pohřbu promluvil a ocenil jeho umělecký přínos malíř Alfons Mucha, další z českých Pařížanů. Bylo až s podivem, jak byl naplněný obě misky životních vah Václava Brožíka. Každopádně na jedné z nich bylo v dostatné míře osobní štěstí, na druhé, která tu první určitě značně převažovala, jeho neuvěřitelný talent, bezmezná maliřská víra, píle, pracovitost a odmítání všeho, co nesouviselo s malováním včetně nezájmu o své vlastní zdraví, které ho nakonec zradilo.

Je štěstím, že Václav Brožík zemřel v pevném přesvědčení, že si dokázal splnit své životní sny o historické malbě a že je splnil v profesionálním provedení, a že se k němu už nemohly donést posmrtné kritiky, které se k jeho dílu nějaký čas chovaly obdobně jako pražské Košíře, když se jako malý hoch do nich přestěhoval. Kritiky totiž jeho dílo znevažovaly, až znehodnocovaly. Brožíka nazývaly módním a obchodně zdatným umělcem, studenti na akademii hovořili o tom, že byl mistrem ve vyzobrazování šlechtických bot a ničeho dalšího. Doba plynula a pak konečně přece jenom nastal zákonitý zlom a na jeho dílo se začalo pohlížet jako na bezchybnou dokonalost v provedení historické malby, přesně tak, jak si Václav Brožík vysnil. Tohle ohodnocení stále platí a určitě už nikdy nebude měněno. Jeho dílo je rozeseto po celém světě a vůbec se neví přesně, kde všude. Každopádně každé světové muzeum, které některé z jeho děl vlastní, je na tento majetek právem pyšné a střeží si ho jako oko v hlavě. ■

JOZEF MURGAŠ - kňaz a vynálezca

Pro ND Mária Chrappa

Tohto roku si pripomíname 150 rokov od narodenia svetoznámeho slovenského vynálezcu, priekopníka bezdrôtovej telekomunikácie Jozefa Murgaša, narodeného 17. II. 1864. Bez tohto vynálezcu by dnes svet nepoznal internet, mobilné telefóny a iné komunikačné technológie. Národná banka Slovenska (NBS) vydala k tomuto výročiu striebornú zberateľskú mincu.

Jozef Murgaš pochádzal z Jabrikova, dnes súčasť Tajova, obce ležaca neďaleko Banskej Bystrice. Do základnej školy chodil v rodnej obci a na gymnázium v B. Bystrici. Kňazský seminár navštevoval v Bratislave a v Ostrihome. V roku 1888 bol vysvätený za rímskokatolíckeho kňaza. Že sa rozhodol pre povolanie farára, bolo splnenie požiadavky zo strany matky, ktorá dlho očakávala narodenie dieťaťa a na znak vďaky sľúbila pri kríži, že jej syn pôjde za kňaza. J. Murgaš však už od mladosti prejavoval záujem o maliarstvo a elektrotechniku, ktorú začal študovať už v Bratislave v rokoch 1880-1882, ako i v Ostrihome a vo Viedni, kde navštevoval Vysokú školu elektrotechnickú. V Budapešti zas študoval maliarstvo v r. 1889-1890 a ďalšie štyri roky na akadémii v Mníchove. Robil to už počas kňazského pôsobenia v Chrenovci, Slovenskej Ľupči, Dubovej i Lopei, kde v tamojšom kostole dodnes zdobí oltár jeho maľba sv. Juraja ako aj v B. Bystrici obraz sv. Alžbety. Po obvineniach z panslavizmu odišiel v r. 1896 do Ameriky, kde pôsobil 30 rokov ako farár v slovenskej banickej usadlosti Wilkes-Barre v Pensylvánii. Svoje organizačné schopnosti využil pri novostavbe kostola The Sacred Heart Church, školy i pri vydávaní novin, ktoré dopĺňoval náučnými článkami a poéziou. V skorých ranných a neskorých večerných hodinách Murgaš sa venoval svojmu priekopníckemu dielu v oblasti rádiotelegrafie. Finančné prostri-

ciu prijímacích a vysielačích zariadení, v ktorých sa signály odlišovali už nie svojou dĺžkou, ale frekvenciou. „Je to spôsob prenosu správ tónsystémom, kde bodka a čiarka Morseovej abecedy s rozdielnou dĺžkou na-

hradil Jozef Murgaš dvoma rôznymi tónmi. Tým dokázal podstatne skrátiť dĺžku jednotlivých znakov.“ Tak vznikol začiatkom 20. storočia Murgašov „Musical Ton System.“

V r. 1903 Jozef Murgaš podal vo Washingtone svoju prvú prihlášku na uznanie patentu a o rok neskôr mu federálny patentný úrad uznal dva – Zariadenie na bezdrôtovú telegrafiu a Spôsob prenášania správ bezdrôtovou telegrafiou. Na základe týchto dvoch patentov vytvorila sa vo Filadelfii na využívanie Murgašových vynálezov účastnícka spoločnosť The Universal Aether Telegraph Company, ktorá produkovala aj ďalšie jeho patenty – vlhkomer, elektrický transformátor, prístroj na výrobu elektrických oscilácií, naviják na rybársky prút atď.

V rámci bezdrôtového prenosu sa Murgašovi prvý raz podarilo v r. 1905 rádiovo spojiť, ktoré sa uskutočnilo medzi obcami Wilkes-Barre a Scranton, vzdialených od seba 30 i pri vydávaní novin, ktoré dopĺňoval náučnými článkami a poéziou. V skorých ranných a neskorých večerných hodinách Murgaš sa venoval svojmu priekopníckemu dielu v oblasti rádiotelegrafie. Finančné prostri-

bi konzultanta na vylepšenie ich bezdrôtovej telegrafie. Ďalších 15 patentov nasledovalo medzi r. 1907-1918. Medzi zaujímavé patrí tiež skonštruovanie cievky a navijáka na rybársky prút, vzhľadom na to, že mal osobný záujem i v rybolove.

Od vstupu USA do I. svetovej vojny v r. 1917 boli zakázané súkromné rádiotelegrafické stanice, čo platilo aj pre Murgaša. Začal sa viac venovať maliarstvu, rybárčeniu, skúmal huby, rastliny, nerasty a urobil si unikátnu zbierku motýlov – 9 tisíc.

Jozef Murgaš sa v Amerike angažoval pri vytváraní spoločného štátu Čechov a Slovákov. Ako rešpektovaná osobnosť získal podporu a dôveru i najvyšších amerických predstaviteľov. Bol jedným zo signatárov Pittsburgskej dohody v r. 1918. Zorganizoval medzi americkými Slováckmi zbierku jedného milióna dolárov – základný valutový fond ČSR. V r. 1920 sa J. Murgaš vrátil na Slovensko, kde sa chcel usadiť natrvalo a vyučovať elektrotechniku, čo mu úrady neumožnili kvôli kvalifikácii. Iste to bolo preňho veľkým sklamaním, ako svetovo uznávaného vynálezcu. Po štyroch mesiacoch sa vrátil späť do USA a bol menovaný za člena The Federal Radio Commission. Vo Wilkes-Barre žil do r. 1929, kde zomrel 11. mája vo veku 65 rokov na následky srdcovej choroby.

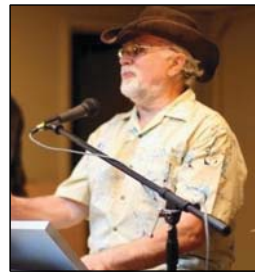
V r. 1939 bola po Jozefovi Murgašovi na Slovensku pomenovaná rozhlasová stanica a vydaná na jeho počesť pamätná poštová známka. V Spojených štátoch prezident Franklin D. Roosevelt počas II. svetovej vojny v štáte Georgia pomenoval a pokrstil loď Liberty ship SS „The Rev. Joseph Murgas.“ 12. októbra 1944. Kópie Murgašových patentov sú uložené v Národnom technickom múzeu v Prahe. Pred budovou Mestskej správy telekomunikácií v Bratislave stojí jeho busta ako aj na budove technických spojov v Banskej Bystrici. V Tajove na rodnom dome Jozefa Murgaša je pamätná tabuľa a v bývalej škole pamätná izba s fotografiami, maľbami, unikátnymi kusmi z kolekcie motýlov a tiež minimodel z originálnej antény vyrobenej v r. 1905. Na cintoríne je symbolický hrob so sochou. V r. 1970 bol vydaný životopisný román M. Valehrachovej – Technik v reverende.

V Tajove na 150. výročie narodenia kňaza, vynálezcu, umelca Jozefa Murgaša sa uskutočnila spomienková svätá omša, a stal sa čestným občanom i v memoriam. Jubileum priekopníka rádiotelegrafie Jozefa Murgaša, ktorého tiež nazývajú „The Radio Priest“, si pripomenuli i rádioamatéri na celom svete pod značkou ON-150J.M.. ■ Foto TASR-Wikipedia

Busta slovenského vynálezcu, priekopníka bezdrôtovej telegrafie a národovca Jozefa Murgaša v Bratislave na Jarošovej ulici.

Minulý pátek jsem ve Free Traderu severního New Yorku objevil zprávu, která mne ihned zaujala. Coby náruživý chatař, již několik měsíců sháním menší přívěs za auto, k použití na všechno možné. Dovézt černou hlinu Erice na zahrádku, přivést koňský hnůj tamtéž, v případě muziky mít něco, kam by se daly naložit reproduktorové bedny a vše, čeho je při vystoupení potřeba atd. Zjistil jsem si adresu prodávajícího, žije neďaleko indiánské rezervace, naplnil jsem u indiánů auto laciným benzinem a přistál u velkého vyasfaltovaného vjezdu do stejné velké garáže majitele vozíku. Je zajímavé, kolik Američanů má garáže větší než domy, v nichž žijí. V tomto případě kolem domku ještě navíc stály zaparkované různé motorové čtyřkolky, rezatý buldozer, traktory, sekačky na trávu a podobně, což je opět dalším charakteristickým znakem mých amerických sousedů v severním NY státu.

Z garáže vyšel menší zavalitý chlapík a s úsměvem mi ukázal na vozík před garáží. To je on, povídá. Tohle zadní číčko jsem udělal nové, vysouvací, chlubil se. A celý vozík je sklápěcí k nakládání traktoru na trávu, já to ale nikdy nepoužiji... Obešel jsem vozík, zjistil sice menší kola, než bych si přál, ale slušnou novou korbou, jejíž šrouby se lesklý novotou, světla, blatníky a s uspokojením, které jsem ale nedal najevo, povídám zasmušeně no, já myslím, že budu moci nainstalovat tlumiče, ale s tímhle to asi nepějde. Kola jsou dost malá. A to zadní světlo je trošku poškozené, ko-

JAK JSEM V USA KUPOVAL PŘÍVĚS ZA AUTO

Pro ND Honza Chlumský

lik za to chcete? Musím dostat \$300.00, povídá pevně tluští. No, co takhle \$250.00 já na to? Cash, a vezmu to. No no, povídá on zadumaně, ale abych neodešel, hodil za mnou nesměle sumu \$275.00. Vrátil jsem se, a věda, že i \$275.00 je velice slušná cena za vozík, který sháním již tak dlouho, povídám neochotně, OK \$275.00. Hej, otočil se chlapík ke svému stejně vyhlížejícímu, jen o generaci mladšímu synovi. Já jsem Irish pane, good Irish... Ano? No to mám radost, povídám a prstem mu píchám do hrudi. Já měl v kapele Irish bubenika, a my měli vždycky na zábavách pít zadarmo. Já já, abych se udržel v náladě až do konce zábavy, jsem pil ty Rum&Coke a Gin&Tonic a Vodka&Orange, a druhý den jsem chodil s hlavou jak buben a nemohl se z toho vzpa-

matovat. A tenhle můj Irish bubeník si mne vzal stranou a povídá: John, why do you drink this shit? Dej si Scotch on rocks se sodou a uvidíš...

Od té doby mám Irish people rád, povídám, protože Fred Graham měl pravdu... Druhý den jsem teď vždycky jak ryba ve vodě, no problem. Nastala chvíle přátelského tlačení, v níž jsem se dozvěděl, že syn je také muzikant, a v níž mi tatka důvěrně prozradil, že mi dá potvrzení jen na \$100, snad kvůli taxám, nebo aby mne registrace nic nestála, nevím. A že prý na tom nechá svou značku, abych si to mohl dovézt bezpečně domů. Na značku mi přilepil i v 2014 sticker a jen prý, abych jim dal telefon, kdyby značku potřebovali, že mi zavolají. Závěsná koule fungovala, pojistné řetězy, elektrika svítila a blikala správně, aniž bych na vozík šáhnul. No, pohoda. Rozloučili jsme se a vyrazili s Erikou k domovu.

Ráno zvoní telefon. Hallo, tu je Michael Layton, co jste koupil ten vozík. Co se děje, ptám se vydešeně doufaje, že vozík není kradený. Mistr John, já tady našel registrační papír k tomu traileru a mohu vám je dovézt, jestli chcete, abyste sem nemusel jezdit. Jo, a to světlo vzadu, já tady mám nové, kdybyste chtěl, já vám ho tam namontuju, nic za to nechci, je to jednoduché...

Vyběhl jsem ven a zkontroloval vozík, jestli na něm není v nepořádku něco, co jsem při kupování přehlídl... Ne, je v pořádku, to jenom Amici, když se s vámi cítí dobře, snesli by vám modré z nebe. Ty papíry mi přiveze a to světlo mi bude vyměňovat příští sobotu. ■

edky na zriadenie laboratória v pivničných priestoroch kostola získaval maľovanými obrazov. Ako sa píše o jeho odbornej práci, vo výskume sa sústreďil na výsledky Marconiho experimentov. Marconiho systém založený na Morseovej abecede považoval za veľmi pomalý. Navrhol svoj vlastný systém a konštru-

hlasového vysielačania. Thomas Edison ocenil vynálezcu bezdrôtovej telegrafie a informoval o Murgašom úspechu G. Marconiho. Murgašove laboratórium vo Wilkes-Barre navštívil v r. 1905 i prezident Theodore Roosevelt a úspech tohto kňaza-vynálezcu dostal sa do pozornosti aj americkému námorníctvu, ktorým ro-

Msgr Václav Malý navštívil... (dok. ze str. 1)

► ze str. 1
žijí také v různých prostředích, komunity jsou různé četné. Myslím si, že je spojuje především to, že jsou ochotni se sejit a něco společně podniknout, hovořit spolu, pobesedovat - to samo o sobě je cenné - uchovávat českou a slovenskou kulturu, pěstují jazyk.

Celkově je můj dojem dobrý, i když jsem nemohl vidět všechny, protože jsem se především zaměřil na katolické komunity Čechů, případně Slováků, ale na besedy přišli lidé, kteří jsou soustředěni ve sdružení Čechů a Slováků v různých klubech.

Na co se lidé na besedách nejvíce ptali, které otázky měli společné?
Čekal jsem, že se budou ptát na Václava Havla. Ta otázka byla v podstatě všude. Pak následovala otázka, jak je tomu s duchovním životem v ČR - že stále čtou, že ČR je nejateističtější zemí světa. Tyto otázky se opakovaly. Pak následovaly otázky jednotlivců či jednotlivých společenství, které se od sebe lišily, ale pro dané komunity společné byly.

Mladí lidé v Česku - kudy se ubírá jejich vývoj - národní cítění, jazyk, kultura, vlastenectví - tedy ty věci, pro které lidé utíkali z domoviny za hranice?

Je jisté, že dnes má mladá generace otevřené dveře do světa, mnozí tam jdou studovat, učí se jazyky. Dnes už velká část ovládá alespoň trochu angličtinu nebo dokonce dva jazyky, což je velká výhoda. Na druhé straně dostává čeština - když už se na to ptáte - na frak. Protože těch anglicismů - také vzhledem k používání nových technologií - je až příliš. Mně se to nelíbí, protože si myslím, že každý by měl pěstovat svoji mateřštinu v té nejčistší podobě. Jistě jsou nové

termíny, pocházející z anglického jazyka, ale mnohé se pořád dá vyjádřit v češtině nebo slovenštině.

Vlastenectví

Ptáte se na vlastenectví, a to, řekl bych, že tak trochu chybí. Vlastenectví totiž neznamená nějaká takové hurá, ale znamená to, že si člověk uvědomuje, že pochází z určitého území, že pochází z určité kultury, že má mateřský jazyk a že by tím, že ovládne dobře znalost svého prostředí a svých dějin, potom také může ocenit to, co chybí třeba v kulturách druhých národů.

Kosmopolitismus, který dneska tak převažuje, je dost na povrchu, protože jde spíše o těkání, stále honění se za prožitkem nebo zážitkem navštívit tu nebo onu krajinu, což je samo o sobě dobré, ale člověk musí být někde zakořeněn, zakotven. A to se mně zdá, že v tomto smyslu slova tato mladá generace postrádá. Nemohu zevšeobecňovat, ale když to tak pozoruji, tam má mnohem slabší kořeny v národní kultuře, než třeba ty starší generace.

Především na naší straně by lidé měli pochopit, že někdo bere vážně svoji víru, že které vyvozuje vztahy k těm druhým, pozornost vůči těm druhým. Já nevěřím v nějaké masové akce, nevěřím na nějaké demonstrativní

tkáváme s diskusí o konvertování mladých žen a dívek na muslimskou víru. Nabízí se otázka, proč se neobrací tam, ke komu nebo k čemu mají mnohem blíže - ke křesťanské víře, k farnostem, když už chtějí někam patřit? V čem je problémem?

To mohu těžko odpovídat, o tom by mohly více říci ony mladé ženy. Já o tom vím, že existuje určitý počet žen, které si berou za manžele muslimy, potom tedy přijmou muslimskou víru, muslimské zvyky. Já si to také vysvětluji tím, že nastala degradace ženy, že žena se dnes stává jenom jakousi upoutávkou na završení mužských pudů. Často je v reklamách ukazována v takových polohách a v takových situacích, kde ji to ubírá na cti a důstojnost. Takže přechod některých žen k muslimské víře „může být u nějaké části českých žen reakcí, že se ztrácí opravdová úcta k ženě a že se stala nástrojem ukájení pudů.

Samozřejmě že věc je složitější, ale to bychom si měli my v Evropě uvědomit. Na jedné straně emancipace a zdůrazňování rovnosti muže a ženy, na druhé, když se podíváme na reklamy, tak je všude žena prezentována jenom jako ozdoba - nové zboží, auta, vždycky je tam nějaká málo zahalená modelka... Stojí zato se nad tím zamyslet.

Byl jste spjat s obdobím podzemního hnutí ještě za hlubokého komunismu, a když se začal bourat, tak jste patřil mezi lidi, kteří stáli na tribuně a povolávali lid k určitému způsobu průběhu revoluce. Vy jste vstupoval do nového období s určitými představami, dneska, pětadvacet let poté, už můžete říci, jak se naplnily, a když ne, tak v čem vidíte nedostatky. Osobně vůbec zklaman nejsem. Okolo sebe pořád slyším stížnosti - lidé bohužel velmi zapomínají, ale je nutné si uvědomit, že žijeme ve svobodném světě, že existuje spousta ezavísilých hnutí, iniciativ velmi chvalihodných, že část mladé generace je ochotna obětovat něco ze svých zisků pro dobro těch druhých. To jsou přece veliké kлады. Přirozeně, vidím také zápory, nejsem naivní.

Ale na druhé straně je ten systém jiný než byl do roku 1989. Přirozeně není také spravedlivý, ale každý má možnost se projevit, není pronásledován za své názory.

Vím že sociální situace některých vrstev české společnosti není dobrá, ale nemáme hlad a žijeme opravdu v bohatém světě. Navštívil jsem např. mnoho zemí a viděl jsem chudobu na místě. My patříme do té bohaté části světa. Nedá se to možná srovnávat s Kanadou či Spojenými státy či Německem, ale to neznamená, že jsme chudobná země. To je třeba vidět, a ne se jenom poměřovat s těmi nejvyspělejšími zeměmi - ale vidět také na druhou stranu, že mnoho desítek zemí je na tom mnohem hůř. Takže i když jsem kritický k jevům, jako je korupce - bylo rozkradené mnoho a mnoho majetku, což nese negativní důsledky v hospodářství - tak ale

především vidím to pozitivní - lidé mají možnost se projevit, mají možnost zodpovědně volit. Ale bohužel část lidí pořád dává různý demagogy a pořád čeká na nějakého Mesiáše. Mesiáš nepříjde, nelze vteřovat všechny naděje do jednotlivců, je třeba začít u sebe sám jako zralý odpovědný občan.

Konečně, i já mám zkušenost, že určité věci jsou nesdělitelné - to, co člověk prožil, těžko sděluje těm, kdož vyrostli za úplně jiných podmínek, ale to neznamená, že bychom neměli připomínat různé záležitosti, špatnosti, které se děly do roku 1989. Na atmosféru má také vliv nová technologie, která je velmi dobrým služebním, ale také velmi špatným panelem. Nová generace to má těžší, než jsme to měli my, protože v tom množství informací často plytkých, neuplných a povrchních, je opravdu mnohdy těžké vybrat si to kvalitní. O to to mají mladí složitější. Ale záleží na rodičích, a to pracuje jako spojené nádoby - pokud tomu dítěti věnuji opravdovou péči, a ne jen péči o dobré sociální zajištění, ale péči o kulturu jeho duše a vzdělání - tak naplní její první předpoklad k tomu, že i mladá generace bude lépe informována a vypravována. Pokud to rodiče nechají jenom tak anebo se o potomka nestarají vůbec, pak jenom škola to za ně nemůže udělat.

Podle Vás je na světě více zla, nebo dobra?

Myslím si, že je více dobra než zla, aniž mám zavžené oči před zlem. Ti slušní totiž nejsou slyšet, o neslušných je slyšet hodně. Ano, je třeba na ně poukazovat, je třeba, aby na to reagovaly sdělovací prostředky - a dát lidem vědět také o tom, co dobrého se kolem děje. Když se člověk podívá na zprávy, pořád vidí katastrofy, spory, války, střety, ale existuje tolik lidí, kteří jsou ochotni něco pěkného činit, ale o nich skoro nikdo neslyší. A je jich více, než se nám zdá.

Představte si, že můžete hned teď něco změnit - co by to bylo doma a co ve světě?

Tak to jsem mě zaskočila, nikdy jsem se do toho nevžíval - ale slušné mezinárodní vztahy, abychom se naučili kultivovat svůj jazyk, abychom kultivovaně hovořili, a abychom, když máme s někým nějaké nesrovnalosti, ho automaticky neviděli jako nepřitele.

To je nešvar dnešní společnosti, že když dva se nedohodnou, tak okamžitě je to vnímáno jako že ten druhý je nepřítel. Potřebujeme lepší kulturu srdce, lepší kulturu jazyka a meziná-

ského chování.

A ve světě aby konečně už zmizela ta ohniska válčení, aby nebyl hlad, který je bohužel v mnoha zemích světa, a aby i radikálové třeba z muslimského světa pochopili, že podstatou islámu není násilí, v jehož jménu je pak rozvíjejí.

Matka Tereza řekla, že problémem není nasýt chudobné, ale bohaté... také to tak vidíte?

Bohatí by si měli uvědomit, že když něco dostali, tak by se měli naučit také dávat. Protože měli příznivé okolnosti, byli nadáni, vznikly situace, když oni mohli - myslím ty, co získali

majetek pocitově. Ale na druhé straně je jim majetek jenom svěřen, není to vlastnictví jenom pro sebe, a že by z majetku také měli dávat. Protože jak říká Bible, lépe je dávat než brát, a mně se také osvědčuje - a to se nechci dávat za nějaký vzor, že člověk když dává, tak vždycky více dostane.

Co Vám udělalo v poslední době radost?

I když jsou kultury různé a situace v nich je velmi různá, tak na druhé straně je pro mě vždycky radost, že navzdory jinakosti jazyka, cizího prostředí, či cizí kultury, že člověk najde lidi, kteří jsou pro dobro všech schopni obětovat něco ze svého. Jsou schopni se vzdát i svých práv, aby byla respektována práva druhých. To je pro mě úžasný zážitek, a v tomto smyslu cítím, že jsem s těmito lidmi zajedno a že toto lidé obepínají naši planetu. Možná to zní vznešeně, ale toto lidé tvoří dějiny.

Často se mluví o hercích, o slavných lidech. O mocných tohoto světa. Dobrá, nic proti nim, ale ti skromní a obětaví lidé asi nikdy nedostanou Nobelovu cenu, většina z nás o nich nebude nic vědět, a přesto jsou to oni, kdo tvoří podstatu dějin.

Za rozhovor děkuje Věra Kohoutová
Foto autorka

Den státnosti ČR (dok. ze str. 1)

► ze str. 1 were occupied by Nazi Germany and after the Second World War we were forced to live under communists and we were even occupied by Soviet army for more than 20 years. In 1989, finally, we get rid of the red dictatorship and the occupation. In the year 1993 we were agreed with Slovaks on a peaceful divorce and we became the Czech Republic.

Here, in Canada, we have a good relationship. I firmly believe that our cooperation will go on and our relationship will be even deeper. We are honored that Madam Kathleen Wynne, Premier of Ontario kindly sent her greeting for our celebration. Please allow me share her greeting with everyone:

On behalf of the Government of

Ontario, I am delighted to offer the Czech Republic my warmest greetings and congratulations on the occasion of the Day of Czech Statehood.

I would like to take this opportunity to highlight the value contributions of the Czech community in Ontario. It is communities such as yours that help to build the rich cultural fabric that makes up our strong provincial identity.

As Czech Republic celebrate this historic day, I offer all Czech citizens my sincere best wishes for a memorable celebration. Sincerely, Kathleen Wynne, Premier of Ontario In keeping with the words of Madam Premier Minister, I would like to highlight the activities of Czech business community as well as another important element - Czech media in Canada. In this regard let me now give the floor to Ms Marketa Rešovská. Consul General: As my final remark, I would like to thank all of you for participation in this event and let me have a toast to Czech and Canadian prosperity!

Poté k přítomným promluvila Markéta Rešovská, producentka české TV

Nova Vize v Torontu, která pro komunitu v Ontariu vysílá již dvanáct let. Good evening, ladies and gentlemen, I thank Mr. Ruml for the invitation to the stage and I am happy that this significant evening is devoted this year to the importance of business cooperation between Czech Republic and Canada and also to the importance of media support.

Our TV Nova Vize in Ontario is the biggest medium of Czech community in Canada and most probably in the world. I established it in the year 2003, so this year is the twelfth of its existence. Already 550 programs were made in its production. Almost everybody in this hall knows it very well, because almost everybody of you somehow supported this production - financially or artistically. Thank you for it.

In this significant moment I just would like to emphasize the importance of our mutual cooperation in the future. As you know, in Toronto we have more than 100 variety communities

and our Czech community is not the biggest one, but if we don't want to loose our visibility in this multicultural society in the future, we have to cooperate. All organizations, media, advertisers, sponsors. This is only the way how our cultural identity will not be lost. As stronger we are here, the bigger opportunity we will have to built a bridge between our new homeland Canada and the Czech Republic.

To conclude let me thank firstly to you all who came here tonight, secondly to Consul General of CR for creating such a beautiful opportunity to meet and finally to the main sponsor of this evening, Mr. Milan Kroupa for financial support. Without it this event could not be possible to occur in this honorable place. Thanks for your patience, have a great evening

Přítomní pak setrvali v přátelském hovoru. Mnozí se již dlouho neviděli a bylo jim příjemné této slavnostní chvíli využít i k výměně osobních zkušeností. ■

Připravila a foto Věra Kohoutová

Canadian Institute for Czech Music Presents the Canadian Premiere of

Jakobín

by Antonín Dvořák

A Semi-Comic opera

Friday Oct. 24, 2014 at 7:30pm Trinity St. Paul's Centre

Tickets: \$25 (in advance) \$30 (at the door)

Purchase tickets at: www.canczechmusic.ca Or call: 647-979-3498

Featuring: Conductor Bill Shookhoff, singers Danielle Dudycka, John Holland, Michele Cusson, Michael Robert-Brader, Ryan Harper, Lenard Whiting, Andrew Tees, Domenico Sanfilippo, Jenny Cohen. The University of Toronto Scarborough Chorus (Whiting dir) and Music Moves Kids (Erin Armstrong dir.)

www.canczechmusic.ca

České knihy, filmy, CD a další české věci.

Krásné stolní i nástěnné kalendáře na 2015. Více na cestě - zavolejte nebo najdete na webu.

BONUS! "Mládí jidlem i po 50" zdarma s objednávkou nad \$ 50! Do vyčerpání zásob.

Česká kuchyně

Josef Lada • 2015

Uradý a zámky

JOSEF LADA

1-877-287-1015

www.czech-books.com

mail@czech-books.com

1652 Mountbatten Pl., Victoria, BC, V8S 5J9, Canada

BONUS

Because reading keeps your mind in Czech

Restaurace v centru Prahy s českou a mezinárodní kuchyní

Restaurace CORSAIRE

> pečené vepřové koleno s křenem

> pečená kachna se zelím a knedlíky

> pečená vepřová žebra s křenem

> plzeňský guláš s klobáskou a knedlíkem

> steaky hamburger saláty

Tel: +420 224 240 545

Otevřeno 12.00 – 24.00

Linhartská 134/2

PRAHA 1 - STARÉ MĚSTO

PŘIJĎTE S TÍMTO INZERÁTEM, ZISKÁTE U NÁS 10% SLEVOU

Převážná většina automobilů zúčastněných Concours parkovala týden na vyhrazeném parkovišti pod stanem na Equestrian Field (Transporter Parking). Já jsem se rozhodl parkovat Tatra v hotelu, asi 5 km na severozápad od Pebble Beach, kde jsme bydleli. Takže jak na čtvrteční jízdu, tak i na nedělní Concours jsme jeli přímo z hotelu. Kamarád a jeho známý přijeli ve čtvrtek brzy ráno k nám do hotelu a odamtudt jsme vyrazili přímo na start Jízdy před Equestrian Field. V ten den se Portola Road přeměnila na jednosměrku. Na start jsme dorazili jako poslední a shodou okolností jsme byli zařazeni hned za 1936 T77 Pavla Kasika, jehož T77 patřila k těm nejsledovanějším vozům na Pebble Beach. (Na YouTube je možné zhlédnout reportáž <https://www.youtube.com/watch?v=J98DJ-m-b7E>.) Organizátoři věděli o jeho 20leté renovaci a tak ho pozvali až z Evropy. Jeho Tatra nakonec vyhrála první cenu v naší Tatra skupině. Doufali jsme, že vyhraje i cenu "nejlepší v show", ale to se k našemu smutku nestalo. Vyhrálo 1954 Ferrari 375 Scaglietti Coupe, které vlastní (nějaký) viceprezident z Microsof. Po obdržení první ceny v naší třídě, Pavlův syn držel při fotografování vlajky ČR

TATRA VE SVĚTĚ

Pro ND František Kolínek (3)

a EU, což bylo super gesto reprezentace na území Severní Ameriky! Kasikova T77 nebyla jediná Tatra, co sem přijela až z Evropy. Kees Smit s rodinou sem přivezl svoji T77A z roku 1937 až z Holandska. Kees je dobře známý v komunitě Tatra fandů po celém světě jako administrátor stránek www.tatraworld.nl. Toto je určitě nejlepší zdroj informací o Tatrách mimo ČR/SR. Jak jsem již uvedl dříve, naneštěstí Keesova T77A byla poškozena na začátku jízdy.

Čtvrteční jízdy se zúčastnilo všech osm Tater, co se zatím na Pebble Beach sešly. (Na nedělní Concours se ještě přidal Danny Barnett se žlutou 1966 T603 z Las Vegas.) Celkově se mělo ujet si 110-120 km. Jízda začíná před 8. rano. To je ještě na autech ranní rosa. Při pobřeží se drží mokro od moře až do pozdních ranních hodin. Takže to dává dojem, že zde každé ráno prší. Hned na začátku jízdy jsme byli zdrženi nepoznanými několika originálními veterány. Průvod se tedy roztříštil a auta na koncovce zaznamenala už velké zdržení. Zhruba nás šest posledních nestačilo v určeném čase projet zavodní tratí Laguna Seca. Čekali jsme tedy, aby nás pak napojili na začátek průvodu, který se již vracel z Laguna. První oficiální zastávka byla za chvíli na cestě zpět k moři, kde bylo občerstvení a oddech na louce. Pak nastala nejdelší štreka jízdy po dálnici 1 podle Pacifiku na jih k Big Sur. Foto – H

Jízda kolem pobřeží byla panoramická, ale zdála se nekonečná. To už jsem se pomalu začal dívat na palubku na stav benzínu. I když jsem den před jízdou doplnil nádrž, ale

nečekal jsem, že ho tolik spotřebujeme. Nebylo se ale co divit "jezdili jsme po kopcích a po horách", a ne moc úsporně. Měl jsem sice přenosnou nádrž s benzinem v kufru, ale to se mi nezdálo dostačující. Naštěstí ale v otočném bodě byla benzinka, ke které jsme hned namířili. Hned za námi hbitě vjeli dva závodní Bentley z 30. let. V ten zlomkový okamžik, co nás doježdí, jsem si všiml, jak se jejich posádkové rozplynul úlevou vydešený výraz obličejů; určitě se též viděli stát u cesty doufajíce, že přijede někdo s benzinem. V pozadí se k nám blížila Tatra 87 Johna Longa. Škoda že snímek nevyšel, kolikrát se stane, že se dvě Tatry potkají na dálnici u moře v Californii? A pak též fotka naší T603 na cestě k Big Sur od Monterey Herald - lokální noviny, co měly jako první reportáž na webu. Nálepka na předním pasažerově světlé má číslo, které bylo auto přiděleno pro Jízdu a Concours. My jsme měli K-08. K - skupina/třída Tatra, 08 číslo mého auta ve třídě.

Po návratu od Big Sur se průvod opět sešel a zformoval na hlavní ulici v Carmel, Ocean Avenue. Tam se v lokálním parku držel oběd a prezentace od firmy Rolex organizátorům. Ceny podával závodní legenda Jackie Stewart. (foto L) Po obědě jízda pokračovala poslední krátkou štrekou zpět do Pebble Beach, kde se den vlastně ukončil. Večer se též konaly různé akce, některé spojené s Pebble Beach Concours, jiné nezávislé na show. My, jako účastníci Pebble Beach Concours, jsme měli otevřený vstup na všechny akce spojené s Concours. Ve čtvrtek večer jsme stihli přehlídku vystavených vozů Jaguar a Land Rover. Samozřejmě že zde bylo též občerstvení a alkoholické nápoje. Jelikož jsem ale řídil, tak jsem si to nemohl dovolit. Totéž se dělo v pátek večer u jiné firmy a v sobotu večer se konalo Gala; tedy společenská zábava pro účastníky Concours.

V pátek jsem měl domluveno sejít se s Romanem Micou, který jel s Tatrrou T603 z Prahy až do Pebble (na poloostrově Monterey byly v ten týden dvě černé T603-3.) Naneštěstí ho ale organizátoři nepřijali do nedělního Concours. I když neměl oficiální pozvání, ale to, že s Tatrrou projel takovou dálku, ho mohlo snad někde pomoci zařadit do programu - alespoň se tak mohl zúčastnit čtvrteč-

Nad novým českým filmem KLAUNI

Pro ND Josef Skála

Nejsem ani recenzent ani kritik či publicista a snažím se, abych netrpěl falešným přeludem moudrosti, a tím pádem i snahou přispívat do záplavy slov, která nás z přešlé mediální neustále bombarduje; naneštěstí v drtivě většině převážně literárními výpoky nedohledných zástupů grafomanů. Na občasně výzvy k zaslání nějakého článku v posledních letech odpovídám tím, že veškeré moje zveřejněné úvahy byly vždy sepsané „samospádem“, tedy z pocitu téměř nutnosti podělit se o nějaký zcela mimořádný prožitek. A právě takový zážitek jsem zcela neočekávaně před několika dny měl. V rámci Vancouverkého Mezinárodního Filmového Festivalu jsem viděl nový film „Klauni“ produkovaný Viktorem Taušem a Michalem Kolářem v česko-slovensko-finsko-lucemburské spolupráci. Jednou z mála výhod stáří je to, že si můžeme bezostyšně vybírat z nabídky knih, filmů, koncertů a divadelních inscenací pouze to málo, co slibuje zážitek vymykající se ze záplavy kasovního kumu určeného pro masový vkus a konzumaci. A i tak se mi stává stále častěji, že odkládám nedočetnou knihu anebo odcházím z divadla či kina dost brzo po začátku představení, které zklamalo moje představy. Moje rozhodnutí vypravit se na promítání „Klaunů“ bylo především ovlivněno moji celoživotní inklinací ke všemu, co tento výraz zahrnuje. Symbol šaška, klauna, mima – ať už Pierota či Harlekýna - jsem si zamiloval už za svých studentských let. Snad pod vlivem legend o moudrých dvorních šaších, Kožíkovy novely „Poslední z Pierotů“, či po zhlédnutí nescetných představení Fialkovy pantomimy v Divadle Na zábradlí. Jako dvacetiletý jsem byl uchváten postavou otrhaného starého klauna, který stojí nehybně před záplatovaným stanem kdesi na pokraji středověkého trhu v Provenci a pozoruje hemžení davu očima, které přežívají svou generaci a teď pouze smutně pozorují marnost života generace nové, popsanou virtuózní básníkem „Malých básní v próze“. Tento pohled moudrého klauna jsem se dokonce tenkrát snažil namalovat a dodnes na mne dennodenně shlížejí jeho věducí oči z obrazu na stěně mého pokoje. Fenomén moudrého šaška jsem mnohokrát použil i ve svých divadelních inscenacích, takže zakoupení vstupenky na film pojmenovaný „Klauni“ bylo samozřejmostí.

Jde o zdánlivě jednoduchý příběh života tří starých pražských mimů (dobří klauni asi musí být staří), kteří se po mnohaleté společné umělecké kariéře rozešli, protože jeden z nich roztrhl svěrací kazajku totalitní politické cenzury a odešel za představou umělecké svobody do exilu. Po dalších mnoha letech se opět setkávají na prknech znamenajících svět, tentokrát už v „posametové“ Praze. Scenáristovi Jarchovskému a režisérovi Viktoru Taušovi se však podařilo podat tento příběh ve virtuózní zkratce a v užasně jednoduchém a efektivním sestihu lehoučkých a mnohdy šalivě povrchních humorných záběrů. Virtuózní herectví protagonistů příběhu v podání Oldřicha Kaiseira, Jiřího Lábusa a francouzského herce Didieria Flandama ovšem dokázalo pod povrchem příběhu otevřít širokou škálu hlubokých životních disonancí i souzvuků, bolesti, nenávisti, lásky, hledání i nalézání, porozumění a usmíření. Jinými slovy jsou to

opět staří moudří šašci, kteří divákovi probodávají srdce svojí interpretací naší bolestné historie minulých padesát let do hluboce člověčí „klauniády“ či dokonce šaškárny.

K tomu jim napomohly i skvělé výkony v podpůrných rolích, které odvedli Kati Outinen, Tatjana Medvecká a Eva Janíčková, která se vancouverského promítání osobně zúčastnila, a posléze zodpověděla otázky diváků. Od ní jsme se také dozvěděli, že na filmu intenzivně spolupracoval i proslulý český mím Boris Hybner, jehož život posloužil i jako částečná předloha pro postavu ztělesněnou panem Kaiserem. Není tedy divu, že každý detail, nuance každého pohledu a výrazu, každé hercovy krásy je nejen dokonale úsporný vizuální prostředek vrcholného výkonu hereckého, ale zároveň podtrhuje sílu a dopad příběhu v kontextu mnohovrstevné složitosti lidského života.

Film je dedikován „naším rodičům“, a jsem přesvědčen, že se hluboce dotkne všech, kdo prožili druhou polovinu minulého století a začátek století současného, zvláště nás, kteří víme, co je fenomén exilu. Nemyslím si ale, že emocionální dopad tohoto filmu se omezuje pouze na generaci nás starších. Lidské osudy se přece tak často opakují. Proto se domnívám, že se tento zdánlivě jednoduchý příběh musí dotknout všech, jejichž srdce dosud neokorala pod stále intenzivnější kanonádou střel namířených proti všemu lidskému, co se naší těžce nemocné civilizaci podařilo ještě uchovat.

Můj minulý pokus o neuměle recenzovat film byl vlastně pozvánkou do kina na výtečný film pánu Hřebek a Jarchovkého „Kawasakio rúže“. Tentokrát bych vám chtěl tímto článkem z celého srdce doporučit ještě něco navíc - nezapomenutelný umělecký zážitek. Snad se mi podaří lákat vás i závěrečnou zmínkou o tom, že přes všechnu bolest, kterou se film pod svým povrchem prodírá, se tvůrcům tohoto výjimečného díla podařilo na úplný závěr filmu, v záběru všech tří starých klaunů stojících na osamělé tramvajové refýži, najít kratičkou symbolickou vizualizaci naděje. Aniž bych vám vyrazil, o jaký symbol se jedná, podotýkám pouze, že ve mně ten záber okamžitě vyvolal zmrlečnou naději tím, že se zřejmě musí jednat o stanici, do které přijede „Tramvaj do stanice Touha“.

➤ ní jízdy. Roman byl tedy "adotován" akci "Legends of the Autobahn", což je show na golfovém hřišti vedle tratě Laguna Seca pro německá auta (jejich reportáž o cestě: <http://www.tflcar.com/untold-story-tatra-prague-pebble-bust/>). Na nedělní Concours jsme dorazili opět později než většina zúčastněných. A jel s námi kamarád Ron z Californie, ale tentokrát se svou přítelkyní. Po cestě z hotelu jsme před vjezdem na golfové hřiště Pebble Beach narazili na další dvě šeststrojky. Úplně náhodou jsme dorazili současně - první jel Jeff Lane se svou červenou-bílou 1958 T603-1, za ním Danny Barnett se žlu-

tou 1966 T603-2 a nakonec my s černou T603-3 poslední série. Takže jsme brnou projeli jako seřazený průvod šeststrojek! Jelikož většina aut byla na místě, tak se diváci otáčeli a divali na náš tatrovický průvod. Lépe se to zorganizoválo. Danny mi pak sděloval, jak se pro změnu na něj koukali různé automobilové "personalities", které normálně vidí jen na televizi. Nakonec se na Pebble Beach sešlo devět Tater, podle stáří: 1936 T77, Pavel Kasik, Praha, ČR - 1937 T77A, Kees Smit, Amsterdam, Holandsko - 1938 T97, Lane Motor Museum, Nashville, Tennessee, USA - 1940 T87, Chris Ohrstrom, The

Plains, Virginia, USA - 1947 T87, John Long, Malibu, California, USA (původně Toronto, Canada, proto ta ontarijské číslo) - 1951 T600, David Russell, Mountview, California, USA - 1958 T603-1, Lane Motor Museum, Nashville, Tennessee, USA - 1966 T603-2, Danny Barnett, Las Vegas, Nevada, USA - 1969 T603-3, Frank Kolínek, Toronto, Canada.

Kromě muzea Jeffa Lanea, kde je na 30 Tater, je toto první celoamerické setkání Tater v takovém počtu. Pouze dva majitelé vozů byli původem Českoslova - já, i když jsem v Kanadě 46 let, a samozřejmě Pavel Kasik. ■ POKRAČOVÁNÍ

LOPE de VEGA NA SCÉNĚ ND

Premiéra v pátek 7. 11. ve 20.00 h. ■ Rezervace (416)463 3182

Spolupráci s Novým divadlem datuje rokem 2005. Tehdy nabídla Brigita Hamvašová již renomovanému talentovanému režisérovi Tomáši Maškovi veselohru Kakutsový květ, kterou sama dramaturgicky upravila "a on ma na oplátku obsadil v komédii Nezvany host do roly ženy v zrelom veku. Tú som si na scéne ešte niekoľkokrát zopakovala," line se nejedna z režisérčiných vzpomínek.

Za tých bezmála dvacet let se jich už nastrofádo, nejen hereckých rolí, ale zejména režijních prací. Brigita Hamvašová je v kolektivu Nového divadla zapsána režisérka, která přivede na scénu nové lidi, jimž se nebojí vložit do ruky novou hračku v podobě role na opravdové scéně. A od doby, co se hry ujme, svět jako by pro ni neexistoval. I se svým mužem, studentskou láskou, Ladislavem: "Můj manžel Laci je můj nejmilší společník na tomto světě a kamarád, bez kterého by som sa v mojej divadelnej práci nepohla ani krok dopredu. Diskutujem s ním o navrhutej scéne, ktorú potom on v garáži nášho domu „vyrobí“, je prvým človekom, ktorý číta moje úpravy hier a radi (v škole bol lepší žiak, ako ja), keď je treba, ujme sa aj nejakej roly - kupiec Tabario vo Villonovi, skladateľ Dušek v Mozartovi - a navyše, dokumentuje predstavenie. A pretože nie som vodič auta, dovezie ma na skúšku a po nej strážu nejednu noc trepživým počúvaním o tom, čo ma ako režiséra inscenácie trápi." A v hektickém finalizovaní je jeho ruka vždycky potrebná. Realizuje i nemožné.

Tentokrát si dramaturgyně a režisérka v jedné osobě vybrala pro svoji režijní práci barokní burlesku Lope de Vegy *Komedie lásky a žárlivosti* (originálního názvu Zahradníkův pes). Co je vlastně burleska? Zdá se, že se pojem na dlouhou dobu vytratil z našeho dramatického či literárního jazyka, i když je jako divadelní žánr velice oblíbený. Někteří překladatelé původem italského slovo burla překládají jako žert, fraška, jíní jako smích. Ať je tomu jakkoliv, shodují se v podstatě na jednom - že jde o veselou až směšnou příhodu... Burlesky jsou známé v literatuře již od starověku díky Aristofanovi či Lukianovi, později Moliérovi. A tak se škála žánrů, uvedených na scéně Nového divadla (poznali jsme kupř. drama, operetu, hudební komedii, veselohru, frašku, morytátu, aktovku, komedii dell'arte, pohádku) rozšiřuje o další - o burlesku. Což zní velice slibně pro ty, kteří hledají zejména uvolnění a humor. Více v rozhovoru s režisérkou Brigitou Hamvašovou.

Brigito, zajímáš se o středověké hry, čím tě Lope de Vega zaujal?

So záujmom o stredoveké hry alebo témy som sa vysporiadala v inscenovaní Balád a testamentov Françoisu Villona a v dramatizácii a režii Švandrlíkovho románového apokryfu o Břetislavovi a Jitke. Na taliansku commedia dell'arte v hre Tři v tom a Goldoniho barokovú komédiu Mirandolina, predlohy, ktoré som pred rokmi režírovala, nadviazali v posledných rokoch dieťa ďalších dramatikov z tohto obdobia - veselohra Williama Shakespeara *Komedie omylu* a burleska Lope de Vegy *Komedie lásky a žárlivosti*. Vo voľbe všetkých hier som sa do barokového obdobia vrátila s istým úmyslom - prispieť do národného repertoáru torontského Nového divadla ďalšou kvalitnou inscenačnou predlohou, kto-

rá obsahuje úsmevný námet, veselé charaktery, dobrú zápletku a šťastné vyústenie príbehu.

Všetchny ty hry byly přijaty úspěšně - je pro dramaturga složité přiblížit toto období současnému divákovi?

Barokové hry sa hrali s veľkým obsadením, na bohatu vybavenej scéne, v pestrých dobových kostýmoch, často vo veršoch, ktoré hýrili symbolmi a metaforami. Všetky tieto hry si dnes vyžadujú istú úpravu nielen v dĺžke textu, ktorý by mal zodpovedať únosnému časovému rozpätiu predstavenia, ale aj v dialógoch, ktoré majú síce svoj pôvab, ale v mnohom sú odlišné od jazyka, ktorým sa ľudia dnes dorozumievajú. Hoci v inscenáciách nemám rada rôzne aktuálne narážky, tolerujem ich, pokiaľ nezmenia význam dialógu alebo charakteristiku postavy.

Na co musíš dbať, aby predlohy dokázal prijmout nejen divák, ale i herec... a v této hře jsou i veršované dialogy.

Mnohí herci nemajú radi veršovanú hru, možno ich straší spomienka na vynútené školské vystúpenia a recitačné preteky. Respektujem ich averziu, sama som traumou zo školského recitovania prekonala iba nedávno, a snažím sa tam, kde sa dá, preniesť veršované dialógy do prózy alebo ich rozložiť aj s rýmami do replík viacerých postáv. Vzniká tak zaujímavý, veľmi pekný rytmizovaný rozhovor medzi dvomi-troji postavami a herci si pritom takmer neuvedomia, že vlastne recitujú verše.

Důležitým komponentem každé hry je scén - nechala ses inspirovat konkrétním dílem, nebo jsi dala prostor vlastní fantazii?

Scénu si navrhujem zakaždým sama, v súčinnosti s režijnou víziou predstavenia. Inými slovami, viem, čo a kde chcem mať postavené už aj preto, aby mali herci priestor pre pohyb a ich konanie našlo druhý význam aj v mizanscéne. Súčasťou výtvarnej zložky predstavenia sú kostýmy, ktorým dávam prednosť aj v tejto komédii. Pretože viem, že budú zaujímavé a krásne, a chcem, aby ich línia na scéne vynikla, vymyslela som si na dvore paláca, kde sa dej prevažne odohráva, záhradné mriežky. Rekvizity a scénu "vyrába" môj manžel Laci Hamvaš takpovediac na kolene, ale taký už je osud amatérskeho scénografa. Ďalšie nevyhnutné rekvizity si obstarávajú herci sami, podľa toho, ako "sadnú" do ruky.

Atmosféru dotváří hudba, jak jsi tu vyřešila?

Neviem, aká hudba tvorila súčasť barokového predstavenia, hoci niekoľko skladieb som našla v hudobnom repertoári alžbetinského divadla. Pridrižiam sa však toho, že hudba v činohre má viac ilustračnú ako dramatickú funkciu, a to v predeloch medzi obrazmi a v lepšom prípade pri podpore atmosféry v rôznych výstupoch. Pre našu *Komédiu* som našla klasické gitaro-

vé skladby starších majstrov z CD nahrávky Španielsko v mojom srdci v podaní Miloša Krátkeho.

A to nejdůležitější - herci, obsazení osob do rolí. Věděla jsi při úpravě hry, komu ji takřkajíc šiješ na míru? Jak vůbec pracuješ s herci při jejich výběru a v průběhu nácviku hry? Máš svoji metodu/metodiku?

Keď upravujem hru a pripravujem režijnú knihu, vždy myslím na to, kto by mohol ktorú rolu zahrať, čiže vidím a počujem budúce herecké obsadenie inscenácie. Nie vždy to vyjde, niekedy musím dialóg i scénické poznámky zmeniť podľa momentálnych dispozícií herca, ktorý sa roly ujme. To nie je nič neobvyklé, text prechádza v priebehu nácviku rôznymi premenami a je ako živý a našej pamäti od daný spoločník, ktorý nás sprevádza na ceste k premiére, aby sa potom, minútu po poslednej repríze, uložil do archívu na zaslúžený odpočinok.

Práca režiséra s hercami v Novom divadle je iná ako práca režiséra v profesionálnom divadle, pretože ten sa pri obsadzovaní hry nechá viesť režijnou predstavou a ráta s hereckou technikou vybraného interpreta. Moje možnosti sú iné, ja obsadzujem hru podľa schopností hercov, ktorí sú členmi súboru. Z toho dôvodu je celý proces nácviku hry podstatne zložitejší, vedie ma k tomu, že musím za každú cenu nájsť spoločného menovateľa charakterových črt dramatickej postavy a povahových vlastností herca, ktoré sa prejavujú dosť často aj v jeho prístupe k role a spoluhráčom na javisku. Moja metóda práce spočíva v pevnej viere, že každý z hercov sa snaží o to najlepšie a ide len o to, aby som trepzivlo a krok za krokom vytvorila symbiózu reálneho gesta postavy s utajenými pohľadávkami interpreta. Inými slovami, aby som pomohla hercovi navliecť šat postavy na telo, dopnúť gombíky a načechnúť golier či suknú. A postarať sa o obuv.

Do komedie patři i dobové kostýmy - veselé, barevné, uvolněné pro různý

pohyb, romantické...

Podobu kostýmů a výber materiálu pre kostým a jeho doplnky som prenechala našim dvom výtvarníčkam, Jane Fabianovej a Dáši Kálovskéj. A ony dospeli k optimálnej predstave, ako budú kostýmy na javisku vyzerat', tak že si prelistovali knihy o historických kostýmoch a celé dni sa hrali v kope látok v textílnych obchodoch na Queen Street.

Proč si myslíš, že by měli diváci hru vidět?

Komédia, ktorou otvárame 45. sezónu Nového divadla, je z pera najväčšieho dramatika Zlatého storočia španielskej literatúry. Patrí medzi najobľúbenejšie dramatické tituly divadiel, ktoré v našej komplikovanej dobe plným priehľadom rozhadzujú do rado divákov smiech a dobrú náladu. V španielskej komédii sa rozvíja príbeh o utajovanej láske pôvabnej Izabely k šarmantného sekretárovi Teodorovi, komplikovaný žiarlivosťou a rodovými predsudkami, ktoré bránia šťastnému koncu tak dlho, kým sa vynaliezavý sluha Manuel nepostará vďaka malému neškodnému podvodu o šťastné rozuzlenie.

Kto má rád dramatické umenie a rád vidí na scéne najlepších hercov Nového divadla vo veselých, často až krkolomných situáciách komédie, by mal podľa môjho názoru do divadla na naše predstavenie prísť. Hráme a veselíme sa s divákmi v sále iba tri dni a potom sa nad nami zavrie voda.

Premiéra se koná v pátek 7. listopadu ve 20.00, reprízy v sobotu 8. 11. v 16.00 a ve 20.00 a v neděli 9. listopadu jenom v 16.00 h. v Maja Prentice Theatre, 3650 Dixie Rd., Mississauga (jihozápadní roh Dixie a Burnhamthorpe, vjezd z Dixie), rezervace nutné: (416)463 3182, nove.divadlo@gmail.com. Vezměte s sebou přátele, hráme rádi, hráme pro Vás.

Děkují paní režisérce za rozhovor. A všem na scéně i za ní přejeme ono divadelní BŘEPTEJ, POTVORO!

*Připravila Věra Kohoutová
Foto autorka*

Nové divadlo v Torontě uvádí
renesanční burlesku
Lope de Vega

**Komedie
lásky a žárlivosti**

Režie: Brigita Hamvašová

**Pátek 7. 11. 2014 - 8:00 hodin
Sobota 8. 11. 2014 - 4:00 a 8:00 hodin
Neděle 9. 11. 2014 - 4:00 hodiny**

**Rezervace:
(416) 463 - 3182
nove.divadlo@gmail.com**

Maja Prentice Theatre
původně Burnhamthorpe Library Theatre

**3650 Dixie Rd., Mississauga
Jihozápadní roh Dixie & Burnhamthorpe
Vjezd na parkoviště z Dixie • Parkování zdarma**

Na obzoru se objevily první obrysy hor Skalistých. Vyhliďkový vůz pod mohutným dojmem zmlkl. Někde za nimi zapadalo slunce, takže hory byly na chvíli pozlacené. Byl květen, leželo ještě na nich dost sněhu, takže nebyl žádný problém s viditelností. Vrtěli jsme se mezi namodralými vrcholky, žaslí jsme na dovednosti kanadských železničních inženýrů. Skalisté hory, panečku, to nejsou Tatry nebo i Alpy - jen jakési dočasné zvlnění země. Je to mohutný, integrální pás táhnoucí se od Aljašky až k mexickému Sierra Madre, žádná odchylka, ale součást severoamerického kontinentu. Kdysi tyto hory efektivně oddělovaly Indiány z prérí od těch druhých, pak se pokusily o to samé s bílými osazenci. To se ale nepovedlo. Ti, jak mravenci, je nejprve přelezli v krytých vozech, poté v železných ořích a dnes tyto hory zcela ignorují z výšky tří kilometrů. Když jsem v tu noc šel spát, byl jsem - alespoň v tomto případě - na to své lidské plemeno dost hrdý.

Asi v devět hodin večer jsme dorazili do Vancouveru. To už jsem celý den strávil v Britské Kolumbii, od jejich východních hranic až k Tichému oceánu. Na nádraží čekali Sandersovi, takže jsem se poprvé setkal se svým tchánem. Byl to malomluvný muž střední postavy, po kterém má Joan nesmírně úzká chodidla a který na hlavě nosil klobouk typu Borsalino. Za první světové války létal v letadle jako důstojník-

HLEDÁNÍ ŠTĚSTÍ U CIZÁKŮ

Pro ND Jan Drábek (30. dokončení)

kulometčík a vystřelili mu oko. I když to jistě neudělal mnou oblíbený dědeček Drábek, bylo mi líto, že tito dva muži sloužili kdysi na opačných stranách. Děda byl lajtnantem v Rakousko-Uherské armádě. Už po cestě k Sandersovým jsem si všiml, že to životní tempo je ve Vancouveru ještě uvolněnější než ve východní Kanadě. Anebo se mně to jen zdálo. Uvědomoval jsem si, že z Vancouveru, a vůbec z celé téhle části Kanady, jsem se poněkud příliš aktivně snažil udělat tu svou vysněnou zem. No, a co na tom? Není to lepší, než si ji předem zhnušit?

Po cestě domů a při šálku čaje jsem vycítil, jak se mi Sandersovi snaží naznačit, že za mnou stojí a že jsou ochotni nám s Joan pomoci jakkoli to jen bude potřeba. Byl jsem jim za to vděčný, ale těch dojmů bylo najednou příliš moc. Šel jsem spát nahoru do ložnice, která dříve patřila Joan.

Následující ráno přineslo rozbřesk jak ten ranní, tak i ten v mé hlavě. Sandersovi odjeli někam nakupovat, takže když jsem vstával na začátku tohoto dalšího slunného dne, byl jsem sám doma. Vylezl jsem z postele a zase vyhlédl z okna. Další scéna z cestopisného filmu: modrá zátoka Tichého oceánu English Bay a za ní černé lesy na úpatí hor, o kterých jsem už věděl, že stoupají do výše tisíce metrů. Nahoře jsou už bez stromů, zčásti skalnaté, ale většinou ještě pod sněhem.

Sešel jsem dolů do obývacího pokoje, kde bylo obrovské picture window, neboli okno obrazovité. Do toho se mimo těch hor, k tomu moři s plachtami, vešel také svah pod Sandersovým domem s rozkvetlými kaštanými a pestrábarevnými tulipány roztoušenými mezi nimi.

A bylo jítro, ve Vancouveru můj den první. A viděl jsem, že to bude dobré. Jiné to při vši této kráse ani být nemohlo. ■ KONEC

PS: děkujeme panu Drábkovi za laskavé poskytnutí jeho knížky k uveřejnění. Ctenářům se omlouváme za nesprávné očíslování poslední části, šlo o část 28 a 29. Tato kapitola je poslední.

Fort McMurray Excursion

For ND Petr Schubert (3)

With a renowned wine list, the team at Atmosphere restaurant aims to deliver a memorable culinary experience from food quality to service and the ambiance. They also claim the "Best food in town yet!" The last statement certainly denigrates the culinary offerings in the town. True, we did not have the option of ordering à la carte, but had a set menu. Nevertheless, the food was mediocre at best. We had salad greens with two croutons, grated cheddar, and a wedge of lemon figuring as salad. The main course was an edible chicken with mushroom gravy. The menu included tea or coffee, but desserts and drinks were extra. The coffee was weak and only some of us were given a refill. The meal was expensive and certainly not impressive. Majka K., sitting across from me at the table, had some difficulties with the dessert. Apparently, the cheese cake was not very good; she returned it and ordered the only other option, chocolate Grand Marnier mousse, which was better. The decor was a mixed bag. A part of it was about ten large flat screen TVs covering pretty much every wall in the place and these TVs are covered with ugly frames intended to make them look like paintings. The TVs cycled through banks of images like a digital picture frame would. According to a review I read, "It is one of the priciest restaurants in town, yet is not one of the best." Back at the hotel, some of us went for a swim in the mini-pool, others disappeared in their rooms. I was quite happy in mine.

On Saturday morning, as usual, I woke up too early. The breakfast buffet at the Hearthstone Grille & Lounge, where our complimentary breakfast would be served, opened at 6:00, but I was not aware of it and went down just before 7:00. The recently renovated open concept dining room was quite pleasant, the selection was good, and service very friendly. A nice touch was a thermos with coffee placed at your table immediately upon arrival. I enjoyed the meal and returned to the room to watch some more TV as we were to meet only at 10:00. At about 9:30 I went down and noticed Karen at the lobby center table with some documents. As I came over, she asked whether I was on her tour. I replied that I would like to be, and it came out that she actually was our guide for the day. So I signed the compulsory release and called Eda.

Eventually, we all collected our Subway boxed lunches and boarded the Fort McMurray Tours bus to tour the largest oil sand development in the world. As opposed to the pleasant weather the previous day, the sky was dark and it was raining. The safety concerns indicated by the need to sign the release form were now emphasized by a request that we all buckle up. Moreover, we were told that we could only leave our

seats at places so designated, and only Karen could get off the bus at other places to take pictures with our cameras. As we traveled north to the site of Suncor operations, we learned about employee commuting from the town, about the entertainment center called MacDonald Island Park, which allegedly accommodates all ages and many interests (an aquatic center and water park, fitness center, art gallery, golf course, curling rink, concerts, and performances). We also learned that Suncor produces bitumen in two ways. Approximately 20% of Canada's oil sands are close enough to the surface to be mined and Suncor uses large trucks and shovels to extract the oil sands that are near the surface (approx. 40-60 m deep). The reclamation process begins as soon as mining operations are completed. This type of operation includes both the Millennium and

North Steepbank sites. The remaining 80% of the oil sands are too deep to mine and must be tapped using in situ production, which is similar to conventional oil production. Steam is injected into the reservoir to heat the bitumen, so it can be pumped to the surface. Increased in situ production is a key part of Suncor's plans to increase bitumen supply while reducing costs and the impact on the environment. The bitumen is extracted and upgraded in a three-step process. First, hot water is used to separate the bitumen from the sands. This step is called extraction and is not required for in situ bitumen. The heated bitumen is sent to drums, where excess carbon (in the form of petroleum coke) is removed. The superheated hydrocarbon vapors from the coke drums are sent to fractionators where vapor condenses into naphtha, kerosene, and gas oil. The end product is synthetic crude oil. It is shipped by underground pipelines to refineries across North America to be refined into jet fuels, gasoline, and other petroleum products.

The fine waste suspended in water left over after the process of separating the bitumen from the sands is called tailings. A tailings pond then is an engineered dam and dyke system used as a settling basin/storage container for the mixture of water, sand, clay and residual oil left over after oil sands processing. Once in the pond, the sand quickly sinks to the bottom, and the water from the top three meters is recycled. We soon saw our first tailing pond. Little noise makers with red flags were placed there

to frighten off the waterfowl, as the chemicals in the water pose a risk to them. Similarly, the water is toxic to fish. The Government of Alberta requires all oil sands operators to have plans in place to convert fine tailings to reclaimable landscapes and Suncor Energy has allegedly successfully developed a new technology called TRO that more rapidly converts mature fine tailings into a solid landscape. It certainly is scary, but what we saw did not correspond to the depiction by Hollywood experts. We would see the reclaimed land a little later.

Finally, an actual plant appeared on the plateau next to the road. We saw various structures apparently housing processing operations, numerous storage tanks, bunches of pipes leading in all directions - I wondered whether the gate shape of some of them was actually intended to facilitate traffic or something else - some cooling towers, and also administrative buildings. As mentioned earlier, we were not allowed to get off the bus to take pictures. In a while, however, we stopped at a place where we could get out and take photos, but,

of course, no production structures were in sight. We climbed the gravel mound next to the road as it drizzled and the terrain became rather muddy. As a matter of fact, when I downloaded my pictures on Google, the system found it appropriate to add falling snow. We could see from there a distant mine across the valley and a road used by an occasional truck coming out of the mine. The driver has to make 33 runs per shift, which implied that not many drivers worked that day. After all, it was a Saturday of the long weekend. A load of the giant truck consists of three excavator buckets containing 100 tons of sand each. At one point, Karen also pointed out to us the Syncrude operation. Syncrude is one of the largest operators in the oil sands industry, with a 50-year history of innovation. Based in Fort McMurray, Alberta, and with a large research and development facility in Edmonton, Syncrude is known for pioneering many of the technologies used today in the industry, including an expanding suite of techniques to improve environmental and economic performance. Its current production capacity is 350,000 barrels (56 million liters) per day of high quality light, low sulfur crude oil. Incidentally, the Suncor production numbers are perhaps slightly higher. And we were also shown some explanatory films on the bus. ■

TO BE CONTINUED

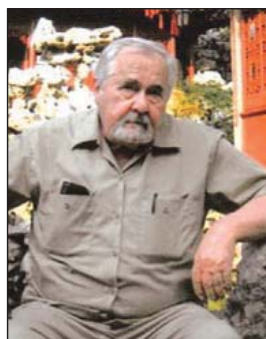
JAZYK A NÁHLÁ ZMÍNKA O NAŠÍ MINULÉ EXISTENCI

Pro ND Ota Ulč

Ve čtvrtek 18. září (2014) v televizních zprávách všemožného původu se opakovalo dnes již historické označení naší původní domoviny - ano, ČESKOSLOVENSKO, v anglické verzi ovšem Czechoslovakia. Důvodem bylo oznámení překvapivého výsledku referenda ve Skotsku, s rekordní účastí voličů (80 procent plus), kteří s téměř desetiprocenní převahou dali přednost pokračování ve více než tři století trvajícím britském manželství. Nijak povzbudivý to výsledek k inspiraci španělských Katalánců či belgických separatistů. A při té příležitosti komentáři opakovali ono slovo Czechoslovakia jako zcela poslední případ z roku 1993 na evropském kontinentu, kdy došlo k likvidaci státu, aniž však zdůraznili, že něco takového se povedlo hodně pacificky, bez jediného mordu, snad někde jen s vyvrknutím malíčku, a možná že i bez takové nepřijemnosti. Že by přece jen národ s pověstí oprávněné holubičky?

Ština nebyla jednou z oficiálních řečí. Při volbě generálního tajemníka OSN Francie oznámila své rozhodnutí automaticky vetovat i sebelepšího, leč franštiny neznalého kandidáta.

Schopnost vládnout mnoha jazyky není vždy zárukou žádoucího porozumění. Leckterý výraz i sebelepším překladem ztrácí své přesné mínění, pozbyvá či naopak nabývá všeli-

Již před mnoha lety jsem napsal příspěvek s názvem „Slova jako nedokonalý nástroj komunikace“, a něco snad relevantního bych teď očitoval: I při nejlepší vůli dochází k nedorozumění i v tomto jazyce za netotožného politického klimatu. Překážek ovšem přibývá v multilingválních podmínkách. Lidstvo údajně mluví 6.701 jazyky (tak tvrdil časopis Time, 13.4.1998), aniž bychom teď počítali přemnohých a zapletu se do konfliktu, který si nikdo nepřál. Vskak to byl případ první světové války - miliony mrtvol, zánik čtyř říší, konec éry. Čtvrt století poté započala jiná éra - věk atomový, a k němu možná došlo rovněž nedorozumění. Steward Chase v publikaci Power of Words (Moc slova) informuje, že na ultimatum z konference v Postupimi v létě 1945 složit zbraně, Japonci odpověděli slovem „mokusatsu“ - ve smyslu „prozatím bez komentáře, my to uvážíme“. Z překladu ale vyšlo zcela negativní odmítnutí, něco jako „vlezte nám na záda, jděte někam“. Výsledek dobře známe: rozkaz americké mulectvu, vzlet z ostrova Tinianu, odlet s bombou nad Hirošimu.

Svět tihne ke společnému dorozumovacímu nástroji. Křesťanský středověk měl latinu, v 18. století ji dost vytlačila franština. Její převaha jako jazyka mezinárodní diplomacie začala ztrácet na síle po první světové válce a proces se ještě urychlil po druhém světovém útěku. Angličtina teď dominuje v moderní technice, komunikaci, je univerzální řečí v mezinárodní letecké dopravě. Nedostatečná jazyková znalost například korejských a ruských posádek už způsobila nejedno neštěstí.

Francie reaguje na ztrátu svého přímátu značně nelibě. Odmítá se zúčastnit konferenci, na níž by fran-

ských nuancí. Například adjektivum aggressive má vlastnost rozhodného, rezolutního počínání: třeba agresivně si počínající podomní obchodník, jehož se lze jen těžko zbavit. V ruštině nám z toho ale vyplne strana připravená spáchat agresi.

Výrazová nepřesnost vůbec nemusí být důkazem lajdácké práce, ale naopak velmi bedlivé kalkulace, sémantické manipulace, případně i užitečného kompromisu. Poněvadž smlouvy mají stejnou váhu v kterémkoliv z oficiálních řečí, lze tak dosáhnout dohody jinak nedosažitelné. Příkladem nám poslouží Rezoluce č. 242, významný produkt OSN, o izraelském vyklizení (odsunu, opuštění) okupovaného palestinského území. V anglické verzi ono „území“ je uvedeno bez určitosti člena, což umožňuje eventualitu případné změny hranice. Ve francouzské verzi, „území“ předchází určitý člen, čímž nutno rozumět hranici beze změny tak, jak ji stanovila dohoda o příměří z r. 1949. Izrael se odvolává na anglickou a Arabové na francouzskou verzi. Obě se vzájemně vylučují a obě jsou stejně platné. Jiný příklad: Šanghajské komuniké II z roku 1982, když se Američané s Čínou dohodli na podmínkách spolupráce a porozumění též v otázce budoucnosti Taiwanu - porozumění každý po svém. Proslulý sémantik S. I. Hayakawa, tehdejší senátor z Kalifornie, tento výsledek pochválil jako „krásné obojaky“ (beautifully ambiguous).

Technické výrazy a odborná terminologie představují zvlášť zapletitý problém. V Ženevě na konferenci o odzbrojení se zúčastněné státy potýkaly s potížemi, jak adekvátně přeložit novinku MIRV - Multiple Independently Targetable Re-Entry Vehicle, nepřeložitelné do ruštiny. Číňané protestovali, že se jim z toho točí hlava.

Překladatel (translator) se potýká se slovem psaným, tlumočník (interpreter) se slovem mluveným. Tlu-

močník je občas nucen improvizovat, snaží se vyjádřit nuance a odvrátit nejen nedorozumění, ale i nebezpečí příliš důkladného porozumění. Za Gorbačovovy návštěvy ve Washingtonu, jeho hostitel Ronald Reagan přilhl často opakoval leninský požadavek o důvěřování a prověřování. Když Gorbačov zareagoval povzdechem ve smyslu „už zase kecate“, tlumočník to uhladil slovesem „opakuje“. O jednu z proslulých verbálních potyček v Radě bezpečnosti se zasloužil sovětský delegát Malik a americký delegát, posleze velmi vlivný senátor Moynihan. Malikovo varování vyšlo v překladu jako „Dejte si pozor!“ (take care) s dost zlověstným podtónem. Moynihan se ohradil, Malik vsvědčil, že správné mělo být take heed ve smyslu „vezměte v úvahu, račte uvážít.“

Ve vášnivě slovní přestřelce ledacos může v překladu uniknout, z důležitého „ale“ se může stát ještě důležitější „ano“ nebo „ne“. I když se tlumočníci nedopustí nepřesností, bývají z nich dodatečně obviňováni, že byli misundstood, misinterpreted. Někdy je taková kritika zcela oprávněná. Americký tlumočník Steven Seymour doprovázel v roce 1977 tehdejšího prezidenta Jimmyho Cartera na oficiální návštěvu Polska. Když po přistání Carter prohlásil, jak je rád, že přijel, v Seymourově překladu z toho vzešlo, že Ameriku opustil, zavřel. Carterovo prohlášení, jak je potěšen, že může obědit, vzít do náruče polský lid - něco v tom smyslu, Seymour s tím naložil tak, že ve zpětném přehledu do angličtiny máme prezidentovo potěšení to be grasping your private parts - uchopit vaše genitálie. Něco takového o generaci později v případě Billa Clintona by dávalo smysl. Ale rozhodně ne v době onoho ctnostného baptistu. Tlumočníci nenávidí obtížné přeložitelné citáty, často z bible či koránů, ošidné slovní hříčky či vtipkování. Nejraději mají pohřby. Tam bývá klid, harmonie, nehrozí nebezpečí slovních potyček. Proslavy předvídání obsahu plynou pomalým tempem.

Antiamerikanismus se vlastně vzdýc-ky znamenitě vedlo. Vskak kdo baží sdílet společné lože se slonem? Na světového policajta se dalo spoléhat a podle potřeby mu vynadat. Jenže časy se teď značně mění. V Bílém domě usedl Barack Hussein Obama, laureát Nobelovy ceny míru, dvojnásobný vítěz ve volbách (2008, 2012) s aureolou téměř globálního Mesiáše, miláček davů včetně zahraničních, tedy i českých. V Praze roku 2009 uchvátil takto: „USA a Evropa musí k muslimům přistupovat jako k přátelům, sousedům a partnerům v boji s nespravedlností, netolerancí a násilím.“

Před Prahou to byly jiné zastávky, v Káhiře velmi zdůrazňoval mohutné mohamedánské obohacení Ameriky, celého světa, přínosem svých věd a

umění. Leckdo se takovým tvrzením podivil a z nejednoho důvodu tak nadále činí. Mnohé odpuzuje arabština, jazyk chrchlavý, prý s neexistujícími samohláskami. Méně než přátelské, soudské se jeví prosazování kalífátu (poslední v roce 1924 zrušil Mustafa Kemal Atatürk).

V týž den skotské překvapky jsem e-mailem via katolického Polska obdržel pozoruhodnou dokumentaci - GRAPHIC GRUESOME PHOTOS. Nejposlednější novoty současného válečnictví - lapání civilistů, nabídky s výši výkupného, americký žurnalista James Foley byl na prodej za 125 milionů dolarů (čili za víc než dvě miliardy českých korun), z transakce sešlo, hlava mu byla uříznuta. Takové „novinky“ s uřezáváním přemnohých hlav, doprovázené televizními záznamy takových příšerností. Též procedury ukřižování nevěřících či jen poněkud nesprávně věřících, prznění, vraždění žen a dětí. Jaké to změny v novém století a tisíciletí...

Fanatici ISIS, s takovou firmou několikrát již pozmeněnou, oznamují své všesvětové ambice. S tím aby se potýkal totální diletant, který s vojenskou uniformou neměl ani den svého pohodlného podivného života nic společného. Tohle přece není válka - taktó rozhodl. I jeho předchozí hodnocení Putinova Ruska v roce 2012 je neméně diletantské. Obama občas vydá ultimata, která druhá strana ignoruje s oprávněným vědomím slabosti takového protivníka. Syrský Assad, jehož odhadovaný počet 190.000 spoluobčanů již za této občanské války ztratilo svůj život, poslouží jako příklad.

Do řad ISIS se hromou evropských uchylá v různém počtu, mezi nimiž se Češi s takovými pudy snad dosud nevyskytují. Zájemcem postačí jednosměrná letenka do Istanbulu, kde pak již o ně bude postaráno, jak je dostatek k jatečnickým radovánkám. Přibývá ovšem i na zranitelnosti zdejšího amerického prostředí.

Ne všichni generálové jsou ochotni se diletantovi klanět. Ze scény odešel intelektuál velitel David Petraeus, znelbil se výtečný komandant Stanley A. McChrystal. Robert Gates, bývalý ministr národní obrany, též šéf CIA, dal přednost jiným zájmům. Generál John Allen setrval, jakož i Martin E. Dempsey, v roli vojenských nejvyšších (Joint Chiefs of Staff). Generálové, kteří zanechali činné služby, nezanechali svého oprávněného nedostatku obliby, respektu pro takového nejvyššího politického komandanta - zasloužili odborníci, bojovníci jako Patrick Brady, William G. Boykin. Generál Paul E. Vallely není jediný, kdo naléhá, aby diletant rezignoval. Což ovšem on jako Mesiáš přece neudělá.

Bude pokračovat ve svém opakovaném zdůrazňování, že islám je náboženstvím míru - jakkoliv slova se s činy rozcházejí. ■

Všimli jste si, že se nám slovní rodina původně dvou tří sexuálů utěšeně rozrůstá? Ještě před pár lety nikoho ani ve snu nenapadlo, že by kromě homosexuálů, bisexuálů či transsexuálů mohli kdy světu světa spatřit další sexuální, a dokonce neledajací. A vidíte, pytel se s nimi roztrhl, takže ani slovníky cizích slov či neologismů leckdy nestíhají.

A teď si představme, že člověk poprvé v životě zaslechne výraz „metrosexuál“. Začne přemýšlet, kdo by to mohl být, začne pátrat. Ať mu nikdo neříká, že leckdo nenapadne nějaký sexuální úchyl, který své choutky projevuje v metru. Přiznám se, také mě to napadlo. Jenže takový metrosexuál, jak jsem vypa-

O přibývání různých sexuálů

Pro ND Miloš Vsetínský

tral, byl jsem mu domovem velkoměsto, víc než do metra chodí do solária, nepohrdne manikúrou ani pedikúrou. Peeling, výživná maska, gel ve vlasech, vyholené tělo, hladké svaly, cool večere v in podniku, to vše je proň to pravé ořechové. A ženy? Bez těch by byl jako Plzeň bez piv nebo Pisa bez šikmé věže. A kdo se hlásí k metrosexualitě? Třeba celebrity jako David Beckham či Brad Pitt. Jedni takovouto cestu „mužství“ následují, jiným se vůbec, ale vůbec nezamlouvá.

Technosexuál - další z „nových mužů“. Původně jsem myslel, možná si to myslíte také, že je pupecní šňůrou spojen s technem, s technoparty. Kdeže. Ten má v jednom uchu hands-free, druhé zdobí sluchátko, jímž poslouchá tu hip-hop, tu drsný thrash či něco jiného, v kapse mu telefon stahuje e-mail, no a miniaturní počítač, ten také nemůže chybět. Pro technosexuála platí jedna zásada - čím menší, tím lepší. Samozřejmě technika...

Když jsem se dozvěděl, že existují i petrosexuálové, hned jsem si je spojil s horninami a fosilními uhlíkatými surovinami. Proč? To dá rozum. Tím prvním se zabývá petrologie, tím druhým petrochemie. Jenže jsem šlápl zase vedle. Petre, první část složených slov mající význam kámen, hornina, se u petrosexuála nedá použít. A přitom je to tak lákavé - tvrdý kámen, tvrdý... Ne, ne. Pouze pet (domácí mazlíček) patří k petrosexuálům. A jaký mazlíček? No přece pěkná kočička (ne dvounohá, ale čtyřnohá), pejsánek, bez těch si nedovedou petrosexuálové představit život.

I když mě po předchozích třech mylných představách napadlo, že mě nenapadne, aby mě něco kloudného k vysvětlení dalšího sexuála, a to letrosexuála, napadlo, přece jen mě něco napadlo - spojit ho se slovem „letter“ (písmo, dopis). A jak se ukázalo, tentokrát jsem vedle nešlápl. Je to tak. Letrosexuál nemá čas na reálný vztah, na „reality show“ s protějškem, a proto koresponduje, mailuje a mailuje...

Pokud si myslíte, že tím přehlídka sexuálů končí, mylíte se. K životu se nám probudila nová mensina - asexuálové, normální zdraví lidé, mnohdy krásné ženy a pohlední muži. Bojují za své právo užít si život bez sexu. Jsou šťastní, že jim nechybí, stoprocentně je nezajímá. Chťají, abychom to pochopili. V životě se dá pochopit ledaco. Nepochopit také. Ale pochopte to. ■

Sklo slouží lidem přes pět tisíc let

Pro ND Eva Fířlová

Se začátkem října je možné si uvědomit, kolik vynálezů a vynalézavosti lidé během věků učinili pro své pohodlí. Venku se může mráčit a přšet, ale my sedíme v teple u stolu a koukáme ven, kde panáčkují čipmanci a posmívají se našemu kocourovi. Vše, co kolem nás je, má svou historii. Nemyslím tím jednotlivé kusy našeho nábytku, ale koncepty.

Od topení přes židle, okna a dveře, sklo v oknech a na stole, vše kdysi lidé vyzkoušeli, to vhodné si ponechali a my si můžeme pochvalovat. Ne, že bychom to činili - pohodlí je pro nás v 21. století samozřejmost. Je s podivem, kolik toho našeho pohodlí souvisí se sklem. Skla v oknech domů, skla v autě, pijeme ze sklenic, v laboratořích se ve skleněných baňkách a zkumavkách hledají léky pro naše nemoci a s nadcházejícími Vánocemi lze koukat po krásě barevného a broušeného skla jako po vhodných dárkách pro naše blízní.

Povrch byl pak urovnán rolováním po kamenné desce. Na povrch se přidávaly různé ozdoby jako kapky skla, nebo barevné skleněné nitky. Po vychladnutí se jádro vyškralo. Vyráběly se tři typy nádob - ampulka, amfóra se špičatým koncem a rukojetími a malý džbán s plochým dnem a jednou rukojetí.

V Čechách má výroba skla dlouhou a slavnou historii, ale sklo samotné má ještě delší a zajímavější historii. Na to, že se křemíty písek, vápník, soda a oxid draselný mohou spojit do lesklé hmoty, přišli už dávní hrnčíři tisíce let před naším letopočtem. Pravděpodobně náhodou při vypalování keramiky. Takový glazurov potažený hrnec je daleko hezčí a odolnější než nepotažený. S glazurovanou keramikou se živě obchodovalo od 4. tisíciletí př.n.l. Vyráběli ji v severní Mezopotámii. Což není divu, protože kromě nutných přísad k výrobě skla, měli také něco, co neměli v jižní Mezopotámii - palivo. Tedy stromy. Glazurované nádoby se objevily v té době až v Egyptě.

Křemenný písek potřebuje k roztavení vysokou teplotu, 1700 - 1800 stupňů, ale když se do směsi přidá stabilizující agent - vápno, tavící teplota jde prudce dolů až na 750 stupňů. Někdy chytřá hlava vymyslela, že pokud je ta glazura dostatečně silná, tak nepotřebuje hliněnou nádobu a může existovat sama o sobě. Asi do 1500 př.n.l. se vyráběly po Blízkém východě a v Egyptě hlavně korálky a ozdoby z barevného skla. Kolem roku 1500 př.n.l. se začaly vyrábět nádoby ze skla jako luxusní zboží, protože výroba byla velmi pracná. Nejprve se muselo vyrobit jádro tvarované z hlíny, nebo písku, do kterého byla zasunuta tyč. Tato forma se ponořila do roztavené skelné hmoty.

Kolem roku 1200 př.n.l. prošel Blízký východ, Řecko i Egypt nějakým pozdvižením, ba rozratem. V dějepise se tomu říká invaze mořských národů, rozvrácena byla nejen mykénská kultura, ale také Chetitská říše. Blízký východ a Egypt. Egypt z toho nicený a temnoty vyšel ještě dobře, ubránili se, ale starosti byly a to takové, že se sklo přestalo vůbec vyrábět a v ostatních končinách Blízkého východu, pokud se pokračovalo ve výrobě skla, šla kvalita prudce dolů.

Proto snad Plinius Starší ve své encyklopedii umísťuje vynález skla do Fénicie, kde přišlo oživení výroby v 9. století př.n.l. Plinius Starší byl encyklopedista, ale protože v tehdejších knihách, vyráběných ve svitcích nebylo místo na poznámky pod čarou, nebo bibliografii, dával do svých hesel všechno, včetně nepravděpodobných historek.

I když tahle historika zní docela jako ta správná náhoda, jak se asi přišlo na sklo. Nějaký obchodník s přírodní sodou - uhličitane sodným a bikarbonátem sodným - se navečer utábořil na pláži. Obchodní lodí se moc na širé moře nepouštěly a osazenstvo se raději na noc utábořilo na pobřeží. Udělali si ohýnek a chtěli nějaké kameny, na které by dali nádoby s jídlem k uvaření. Na pláži žádné kameny nebyly, tak sebrali kusy sody ze svého nákladu a nádoby položili na ně. Písek z pláže a soda se roztavily

ly a vytvořily skelnou hmotu. Mělo se to stát u řeky Belus ve Fénicii. Plinius se nezmínuje o žádné vápníkové přísadě.

Asi do 50. let 20. století byla tato historika považována za - no prostě historiku, zvláště proto, že se Plinius nezmínil o vápnu. Jistou překážkou nevěřivosti bylo, že vážený řecký geograf Strabo se zmiňuje o řece Belus jako o místě výroby skla. Konečně se jeden profesor rozhybal od psacího stolu a nechal analyzovat písek u ústí řeky Belus (dnes v Izraeli). Zjistil, že tamní písek obsahuje kromě křemíku také 10-15 % uhličitane vápenatého, což byl docela slušný stabilizující agent pro skelnou hmotu.

Učenci se pokorně vrátili k Pliniovi a uznali, že měl pravdu. Tedy nejen o místě a tamním způsobu výroby skla, ale hlavně tím, že postihl, jakou náhodou se na sklo vůbec přišlo.

Patnáct set let byly skleněné nádoby vyráběny stejnou pracovní metodou. V 1. století př.n.l. došlo ke sklářské revoluci. Jak jen někdo mohl napadnout, aby strčil dutou kovovou tyč do roztaveného skla a fouknout do ní? Jaká nehoda či náhoda k tomu vedla? Tyč byla vždy součástí tvarovaných nádob ze skla, ale aby byla dutá a někdo do ní foukl? A ke všemu ještě rozpoznal význam duté bubliny na konci tyče? Musel to být nějaký génius, kterých se v historii lidského rodu vyskytlo více, ale jejich jména neznáme. Misto, kde k tomu došlo, není známé. Bud Alexandrie, nebo Sýrie. Nebo byl vynálezce Syřan v Alexandrii.

Foukané sklo radikálně změnilo celý sklářský průmysl. Shodou okolností to bylo v době, kdy se Středozemní moře stalo římské Mare nostrum, naše moře. To jest, celé Středozemí bylo římskou provincií. S legiemi šli obchodníci a řemeslníci a s řemeslníky jejich řemeslo.

„Římské sklo“ není název skla vyráběného v Římě, ale je to pojem pro sklo vyráběné podobně po celé římské říši. Samozřejmě, nadšené skláři se také usadili v Římě a rozjeli masovou výrobu. Když mluvíme o římské masové výrobě, je to docela vhodné pojmenování, protože římské manufakturní mývaly až pět set zaměstnanců, kdežto největší helénistické manufakturny do římské doby měly na nejvýš padesát.

Byl konec s pouhými třemi typy nádob. Objevilo se skleněné nádobí do domácnosti, láhve, hrnky, sklenice, malé lahvičky na voňavky, velké vázy, poháry a okenní sklo. Znamenalo to samozřejmě, že sklo přestalo být luxusním zbožím. „I nejchudší domácnosti mají skleněné nádoby“, prohlašuje Plinius Starší. Je třeba poznamenat, že čištění zabarvujících příměsí nebylo na výši a ze toto nádobí bylo vesměs barevné až už proto, že se do skelné hmoty přimíchala barva, nebo že výrobci nedokázali vyčistit oxidy mědi nebo železa.

Jeden skelný vynález se ale nerozšířil, a tím je používání skleněných kostek pro mozaiky na podlahu. Pravděpodobně po několika zlomených nohách na kluzké podlaze usoudili soudem pronásledování výrobci, že takové mozaiky patří pouze na stěny, nebo na strop. Sklářská výroba se rozšířila do španělských a galských provincií a sklo nahradilo jak keramikou, tak i kovy.

Ovšem výroba luxusního skla pokračovala také. Některé překrásné výrobky, jako je Portlanská váza, může obdivovat i dnes. Nejdražší bylo úplně průhledné sklo. Plinius se zmiňuje, že dva poháry z průhledného skla se prodaly v aukci za 6000 sestertiů. Roční plat legionáře v té době (1. st.n.l.) bylo 1200 sestertiů. Vynález tabulového skla čekal až do 16. století, ale sklo bylo v oknech římských domů, které byly rozdělených na malé čtverce, nebo obdélníky, a snad bylo jen průsvitné. Ale bylo to osvětlení a lepší než pouhé okence. Ve 2. a 3. st.n.l. se sklářské manufakturny objevily v severní Galii, a v provincii Nižší Germánie a také v Británii.

S úpadkem a zánikem západorímského impéria v 5. století upadla také výroba skla. Nezanikla zcela, ale výrobky se staly velmi hrubé a nedokonalé. Výroba skla v Evropě dosáhla římské kvality a množství až zase v 17. století. Archeologickým problémem pro nálezy skleněných nádob a předmětů byla recyklace. Rozbité sklo se prostě přihodilo do tavby. I přesto je na 50 skleněných nádob z římské doby jeden nález neřímský, což potvrzuje masovost výroby a rozšířenost skla v římské době.

Nalila jsem si sklenici vody, postavila na dřevo a nechtěně loktem převrhla. Sklenice spadla a rozbila se. S nedávkami nadávkami jsem sebrala smetáček a lopatku a zametla ten binec do odpadků. Pak jsem si vytáhla jinou sklenici. Masová výroba je vyloučeně pozhledná. ■

NOCTURNA s Ivanem Ženatým

► ze str. 4 jsem doživotní smlouvu se zárukou německého důchodu, a přesto jsem se chvíli, kdy mi zavolal prezident clevelandského Hudebního institutu s nabídkou přestěhovat se do Ameriky, neváhal ani vteřinu. A byl to šťastný krok.

Jak si stojí česká hudba v hudebním světě v současné době? Který ze skladatelů je podle Vás nejhranější, - proč?

Samozřejmě jsem o českou hudbu nejčastěji žádán. A také letos budu pro vás hrát vedle Brahmsa skladby Dvořáka, Janáčka a Smetany. Osobně ale nemám v hudbě nějakého jediného favorita. Naopak se snažím každým rokem hrát autory co nejširšího stylistického rozpětí. Cítím se pak bohatším...

Sám jste pedagogem, je rozdíl učít děti hudbě v Evropě a v Americe?

Já učím mladé houslisty mezi 18 a řekněme 25. To je ten věk, kdy se pro člověka začíná otvírat svět se všemi lákadly i úskalími. Největší rozdíl mezi mou pedagogickou praxí v Německu a US je obsazení v systému - bezplatné německé školství, v rámci kteréhož dostává nejlepší profesor stejný plat jako ten nejhorší, versus americký volný trh. Úplně bytostně cítím, jak každý jeden můj student v Clevelandu přesně ví, kolik stojí minuta strávená se mnou. A podle toho také pracuje a hraje.

Vás nejbližší cíl?

Po koncertech s Českou filharmonií tento týden odlétám do Ohia, pak za vámi do Toronta, Edmontonu, Calgary a Vancouveru. Příští měsíc turné v Kalifornii a natáčení nového CD v Indianě. A na Vánoce mám konečně dva volné týdny v Čechách.

Nezapomeňte si rezervovat lístky na Nocturna ve městě, která se konají v neděli 26. října a jsou věnovány svátku z nejrespektovanějších - 96. výročí vzniku samostatného Československa. Na jeho organizaci se podílejí Masarykův ústav, Sokol Toronto a torontská pobočka Českého a slovenského sdružení. Po koncertu všichni posedíme a popovídáme si, abychom krásné chvíli s houslistou Ivanem Ženatým a pianistou Martinem Kasíkem společně zažili. Info: paní Iva 416.439.4354, rezervace dr. Krajný 416.481.7294 nebo na webu nocturnesinthecity.com. Přijďte se svými přáteli a dětmi-muzikanty. ■

Děkuji za rozhovor Věra Kohoutová

NOVÝ DOMOV (NEW HOMELAND) – CZECH AND SLOVAK BI-WEEKLY

Vydává Masaryk Memorial Institute, Inc., 450 Scarborough Golf Club Rd., Toronto, ON M1G 1H1. Řídí tiskový výbor MMI.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvek zkrátit, redakčně upravit a rozhodnout o jeho event. zařazení. Z předplatného nevyplyvá předplatiteli žádný nárok na umístění jeho článku do novin. Anonymy neotiskujeme. Názory prezentované v uveřejněných příspěvcích nemusí vyjadřovat stanovisko redakce ani MMI. Nevýžadané rukopisy a fotografie redakce nevrací. Redakce neposkytuje žádné informace o autorech.

Archiv na webu www.masaryktown.ca Webová prezentace Alena Kottová

Redakční rada: Lanny Rosický (ČR), Brigita Hamvašová, Barbara Sherriflová (konzultantka jazyka anglického), Jiří Grosman a Miloš Krajný (Toronto), Josef Skála a Jiří Adler (Vancouver), Alena Martinů (Montreal), Eva Fířlová (konzultantka jazyka českého, Sudbury).

Masarykův ústav (MMI) je charitativní organizace, reg. č. 119582781RR0001. Jejím posláním je udržovat jazyka a slovenské kulturní tradice a obohacovat tak život kanadské veřejnosti.

Kancelář Iva Ječmen tel: (416) 439-4354 (ÚT, ST, ČT), office@masaryktown.ca

Roční předplatné: Kanada \$ 61 CAD, USA \$ 83 USD, ostatní \$ 110 US. Šeky zasílejte laskavě na adresu MMI. Ceny inzerátů sdílíme na požádání.

Tyto noviny byly vybrány Národní knihovnou ČR jako kvalitní zdroj, který by měl být uchován do budoucna a stát se součástí českého kulturního dědictví. Stránky jsou archivovány několikrát ročně a jejich záznam je součástí České národní bibliografie a katalogu NK ČR.

Šéfredaktorka a grafická úprava Věra Kohoutová Cell (647) 608 1713 Pište vera.toronto@gmail.com
NOSITEL MASARYKOVY CENY UDĚLENÉ ČSSK V KANADĚ V ROCE 2007.

ZAVÍTEJTE NA STARÉ MĚSTO V PRAZE

Staré Město v Praze je kolébkou mnoha umělců. Narodili se tam kupř. významný barokní malíř Karel Škréta, spisovatel Zikmund Winter, jehož díla byla předlohou mnoha dnes klasickým filmům, anebo také světový Franz Kafka.

Při pochůzkách celou řadou historických památek můžete zavítat k odpočinku na Linhratskou ulici 134/2 nacházející se právě na Starém Městě, kde Vás rádi obslouží Petr Kratochvíl a Kateřina Gofrořová, kteří nedávno převzali tento útulný stánek chutného tradičního jídla do svých rukou.

PROČ JSTE SI VYBRALI RESTAURACI ZROVNA NA TOMTO MÍSTĚ?

Protože se nachází v samém centru Prahy. Je to sice vedlejší ulice, ale o to klidnější tu je posezení. Dlouho jsme s partnerem pracovali v centru a práce s turisty nás baví. Těší nás totiž patřit k jednomu z jejich příjemných dojmů z dovolené.

TADY SE TURISTÉ DOSLOVA HROMADÍ SE SVÝMI ZÁJMY, ALE TAKÉ ZÁJMEM O STRAVOVÁNÍ. O JAKÁ JÍDLA JE NEJVĚTŠÍ ZÁJEM?

Jak jsme již zmínili, jsme ve vedlejší ulici, ale najde se hodně lidí, kteří vyhledávají ne tak přeplněná místa. Největší zájem je samozřejmě o českou kuchyni a o hamburgery, které si připravujeme sami.

MYSLÍTE SI, ŽE JSTE SCHOPNI PŘIJÍT S NABÍDKOU JÍDEL ZE ZEMÍ MIMO EVROPU?

Česká kuchyně je u nás hlavní, ale najdou se i lidé, kterým úplně nevychutná. Proto máme v nabídce i hamburgery,

sendviče a steaky, pro zdravější založení saláty a zeleninové a sýrové pokrmy.

V NABÍDCE PŘEVAŽUJÍ JÍDLA RYCHLÁ A LEVNĚJŠÍ, NEBO NABÍZÍTE I DRAŽÍ?

Jsme klasická restaurace, nechceme být fast food. Českou kuchyni máme připravenou hotovkově a zbytek nabídky je minutkové, tzn. výdej do 20 minut. Vybíráme z nejkvalitnějších surovin a všechno pečlivě sami připravujeme.

JAKÁ HLEDISKA JSTE KLADLI PŘI VYBĚRU PERSONÁLU?

Samozřejmě jazykovou vybavenost, vzhledem k tomu, že se nacházíme v centru, je nutné se s našimi zákazníky dorozumět. Jídelní lístek máme v šesti jazykových variacích. Důležitá je i odbornost, všichni máme praxi v oboru a práce s lidmi nás těší.

ZVENČÍ JE OBJEKT NÁDHERNĚ STAROBYLÝ, JAKÝ Z NĚHO MÁTE POCIT VY, CO VE VÁS VYVOLÁVÁ?

Tento dům je kulturní památkou. Jde o menší obytný dům s mnoha zajímavými architektonickými prvky. Vlastně celé okolí působí starobyle, renesanční domy v okolí, secesní budova Pražského magistrátu, historické Klementinum a hned sousední Clam-Gallasův palác. Vše tu působí velmi rozmanitě, různobarevně a překrásně na pohled - úzké klikaté uličky vyvolávají pocit útulnosti. Kolem projíždějící kočáry tažené koňmi vám hned navodí pocit, že jste v jiném století. Vládne tu krásná atmosféra. Přijďte si ji také užít.

A NEZAPOMENĚTE S SEBOU PŘINEŠT REKLAMNÍ OBRÁZEK ZE STRANY 9, MÁTE U NÁS DESET PROCENT "OFF".

>>>> obr. na str. 9

KŘÍŽOVKA PRO VOLNOU CHVÍLI

POMŮCKA: KULDA, ONDENC, OPICE, SMĚ	1. DÍL TAJENKY	PLOVOUCÍ KUS LEDU	POLSKÉ MĚSTO	ODSTŘELY ZVĚŘE	PODVOD (ARGOT)	INICIÁLY TENISTY AGASSIHO	PTÁK LOVÍCÍ BODAVÝ HMYZ	ZÁMEZÍ (PLURÁL)
INICIÁLY ZPĚVÁKA KORNA			ŘEKA, NA NÍŽ LEŽÍ UHERSKÝ BROD					
NÁZEV PÍSMEN R			2. DÍL TAJENKY					
			ATLETICKÁ DISCIPLÍNA					
ĐÁBLOVÉ						INICIÁLY REŽISÉRY TÝLOVÉ		
						NEVELČÍ		
	3. DÍL TAJENKY	SLONÍ ZUBY			AUTOR VINNETOUA			
		KRKONOŠ- SKÁ CHATA			ASPIK			
SUKULENTNÍ ROSTLINA				STÁTNÍ AR- BITRÁŽ (ZKR.)			4. DÍL TAJENKY	VÝSTAVA LETECKÉ TECHNIKY
				NĚMECKÝ FLOZOF				
CITOSLOVCE KLEPNUTÍ				VODNÍK Z ČAPKOVY POHÁDKY				
				LÁTKA V ČAJI				
DYNAMICKÝ ČAS (ZKR.)			POLÉVKOVÉ NÁDOBY					
			DNEŠNÍHO DNE					
ODRŮDA VINNÉ RÉVY						SLOVENSKÝ TR		
						VYHYNULÝ KOPYTNATEC		
POKRÝVAT JINÍM					PROTI- VZDUŠNÁ OB- RANA (ZKR.)			
					UM. HMOTA			
TVRDE TROPICKÉ DŘEVO				LIS				
				INICIÁLY ZPĚVÁČKY KUBISOVÉ				
DISKOVÝ OPERAČNÍ SYSTÉM (ZKR.)			BOJOVNICE Z VLASTNÍ ŠIKY					
			SVOJÍ					
ZKRATKA EVROPSKÉ UNIE		OSTŘE PÁCHNOUCÍ LÁTKA						
		ZN. INDIA						
ŘÍMSKÝMI ČÍSLOUČEMÍ 1504					KLASICKÝ JAPONSKÝ ZÁPAS			
ŠPINAVÝ (DĚTSKÝ)					SLAVNOSTNÍ SEDADLO PANOVNÍKŮ			

HVĚZDY NETUŠÍ, ŽE TVOŘÍ SOUHVĚZDÍ.

JEAN COCTEAU (1889-1963)

ŘEŠENÍ KŘÍŽOVKY Z TOHOTO ČÍSLA:

TAJENKA:
DÍL 1., DÍL 2., DÍL 3 a 4.

JEDŮ POMAUL, AŽ DOJEDEME DŘÍVE
DOMŮ.

Webová stránka MMI:
WWW.
masaryktown.ca

Předplatné novin na adrese:

MMI NOVÝ DOMOV
450 Scarborough Golf Club
Rd.
Toronto ON M1G 1H1

Roční předplatné:
Kanada \$ 61 CAD
USA \$ 83 USD
ostatní \$110 USD

POMŮCKA: KULDA, ONDENC, OPICE, SMĚ	1. DÍL TAJENKY	PLOVOUCÍ KUS LEDU		POLSKÉ MĚSTO	ODSTŘELY ZVĚŘE	PODVOD (ARGOT)	INICIÁLY TENISTY AGASSIHO	PTÁK LOVÍCÍ BODAVÝ HMYZ	ZÁMEZÍ (PLURÁL)
INICIÁLY ZPĚVÁKA KORNA	J	K	EMA, NA VĚTŠÍ UHĚŘSKÝ BROD	O	L	S	A	D	A
NÁZEV PÍSMEN R	E	R	3. DÍL TAJENKY ATEDEKA DISKOPNA	P	O	M	A	L	U
ĐÁBLOVÉ	N	A	S	O	V	E	INICIÁLY REJZERY TRÝPČOVÉ NIVELICE	H	T
	3. DÍL TAJENKY	SLONÍ ZUBY			AUTOR VINNETOUA ASPIK				
		KRKONOŠ- SKÁ CHATA							
SUKULENTNÍ ROSTLINA	A	L	O	E	STÁNEK Z ČAROVNÝ POHÁDKY LEHČÍK RUDOLPH	S	A	4. DÍL TAJENKY	VÝSTAVA LETECKÉ TECHNIKY
CITOSLOVCE KLEPNUTÍ	T	U	K		VODNÍ Z ČAROVNÝ POHÁDKY LEHČÍK RUDOLPH	K	U	L	D
DYNAMICKÝ ČAS (ZKR.)	D	C	V		POHŘBOVNÉ NÁČRTY ODNÁŠKOVÉ DNE	T	A	L	R
ODRŮDA VINNÉ RÉVY	O	N	D	E	N	C	SIROVSKÝ V VYHNUTAL KOPNUTINIC	R	
POKRÝVAT JINÍM	J	I	N	I	T	PRO- TIZEMNÍ OPERAČNÍ SÍLA (ZKR.) UM. HROMOTA	P	V	O
TVRDE TROPICKÉ DŘEVO	E	B	E	N	US INICIÁLY ZPĚVÁKŮ KUBIŠOVCE	P	R	E	S
DISKOVÝ OPERAČNÍ SYSTÉM (ZKR.)	D	O	S		KOUPALIŠTĚ Z VLASTNÍ SÍLY ENČIČ	M	L	A	D
ZKRATKA EVROPSKÉ UNIE	E	U		S	K	A	T	O	L
ŘÍMSKÝMI ČÍSLOUČEMÍ 1504	M	D	I	V	KUPOVAT ZÁPAS S	S	U	M	O
ŠPINAVÝ (DĚTSKÝ)	E	A	N	I	SAPOVSKÝ SEBÁDO KAPNÁNEK	T	R	U	N

NOVÝ DOMOV - OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

O Věk do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Nový odběratel O do 60 let O nad 60 let O nad 70 let O nad 80 let

Předplatné Nového domova \$.....

Dar tiskovému fondu MMI \$..... Přikládám šek na \$.....

Jméno a příjmení

Adresa

Poštovní kód..... Telefon

Email.....

Šek zašlete laskavě na:

Nový domov, 450 Scarborough Golf Club Rd.
Scarborough M1G 1H1, ON

Roční předplatné: Kanada \$61CAD, USA \$83 US, ostatní \$110 US

Za dary nad \$15 bude kanadským dárcům zaslán Charitable donation tax

receipt. Děkujeme dárcům za jejich velkoryslost.

Info: vana.toronto@gmail.com, call 647.608 1713, redakce 416.439 9557

BOOK YOUR WINTER VACATION NOW AND SAVE

blanka@premieregroup.com
dianab@premieregroup.com

WINGLOBE Enterprise Travel

1221 Yonge Street
(at Summerhill Ave.) Toronto
Tel: 416 504 3800

Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 598 1311

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

MEMBER OF:

INTERNATIONAL TRAVEL provides travel service

to individuals, groups and corporations within Canada as well as to the United States, Europe and the World. Our services include consulting and booking of flights, cruises, hotels, all-inclusive packages, travel medical insurance, car rentals.

We are introducing a new service via Polimex:

SENDING PARCELS TO SLOVAKIA AND CZECH REPUBLIC

Surprise your loved ones overseas with a gift from Canada and save money on postage: **Example of market price:**

3 kg parcel, dimensions: 35 cm x 35cm x 35cm:

Canada Post - \$ 95.92 TNT courier - \$132.69

Polimex - \$ 2.99 per kg + \$20 fee = 28.97

Follow us on Facebook: www.facebook.com/intltravel

Tel: (416)922-7775 or 1-877-922-8775 cell (416) 939-6118

email: agatha@intertravel.ca web www.intertravel.ca

Please note our new address: 600 Sherbourne St., suite # 301, Toronto Ontario M4X 1W4 (across the street of Sherbourne Subway Station). Very convenient location with subway access or parking behind the building.

**Travel with confidence,
Travel with us!**

TICO Registration # 50016556

LOOKING FOR A MATURE CZECH FEMALE

live-in, full time or part time caregiver, for two 89 years young Czech/ Canadian couple who are still of sound mind and physically active. Mostly for company, help in the kitchen, cleaning and laundry. Car would be an asset. Location Richmond Hill, Bayview/Hwy 7, Toronto, Ontario area. For enquiries please contact

GEORGE (416)414-1950 or email rosehillone@rogers.com

Restaurant Praha na Masaryktownu TEL. 416.289 0283

ST-ČT 17.00-22.00 PÁ 17.00-23.00 SO 12.00-22.00

NE 12.00-22.00

Scarborough golf Club Rd. Toronto

ECRA/ESA 7001225
TSSA 0060642001
ROSEHILL
ELECTRICAL & MECHANICAL INC.
Electrical, Heating, Cooling, Ventilation
INDUSTRIAL, COMMERCIAL, RESIDENTIAL

George M. Palik, B.Sc., ME

23 Hanna Avenue
Richmond Hill, Ontario L4B 1Y9
Email: rosehillone@rogers.com

Tel: (905) 764-6172
Fax: (905) 764-3758
Cell: (416) 414-1950

BrouCzech - Golden Lager Beer

Enjoy this hand made Czech premium BrouCzech Lager Beer

- Prague Masaryktown Restaurant
450 Scarborough Golf Club Rd. Toronto

- The Golden Pheasant 905.781 9374
733 Lakeshore Rd. E Mississauga

- The Fiddler's Dell Bar & Grill, 781 Annette St., Toronto

Available in forty Ontario Beer Stores from Oshawa to St. Catharines. Also in Ottawa, Peterborough, Sudbury, Barrie, Collingwood, Kitchener/ Waterloo, Brantford, London, Windsor and surrounding areas.

Find your beer store at www.thebeerstore.ca/beers/brouczeh-premium-lager and click "View Locations" www.novopackepivo.cz

**Price for a six-pack in 2014 reduced by 13%
24 bottles by another 9% !**

**MASARYKŮV ÚSTAV WEB A ARCHIV
NOVÉHO DOMOVA:
WWW.MASARYKTOWN.CA**

Banquets and Catering
Breakfast, Lunch and Dinner

EDENVALE AERODROME

5195 HWY 26 East, Stayner, ON
call (705)428 4703
info@bustro26.ca

Mo-Fri 11.30 am - 9.00 pm
Sa-Su 8.30 am - 9.00 pm